

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо забезпечення організації
самостійної роботи студентів з дисципліни
“ПОДАТКОВА СИСТЕМА
ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА”
(для бакалаврів, спеціалістів)

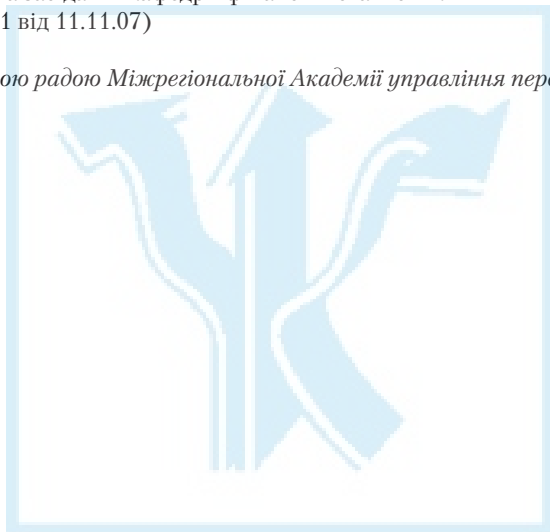
МАУП

Київ 2008

Підготовлено професором кафедри банківської та страхової справи
Я. В. Литвиненком

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і статистики
(Протокол № 1 від 11.11.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Литвиненко Я. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Податкова система та податкова політика” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2008. — 80 с.

Методична розробка містить пояснювальну записку, зміст дисципліни, плани семінарських занять за темами, збірник завдань і контрольні завдання для самостійної роботи, питання для самоконтролю, тести для перевірки знань студентів, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Податкова політика є дуже важливою складовою загальної економічної стратегії та фінансової політики як держави, так і окремого підприємства. Як складова бюджетної системи держави вона також інструмент державного регулювання економіки.

Податкова політика являє собою складний механізм, який має свої елементи. Загалом його можна визначити як сукупність податкового менеджменту та системи оподаткування. У свою чергу податковий менеджмент складається із законодавчої та інформаційної бази, податкового аналізу, планування податкових платежів, контролю та регулювання. Систему оподаткування складають податкова: система, безпосередньо податки, що існують у державі, податкове право та порядок і способи сплати податків.

Мета самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни “Податкова система та податкова політика” — сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи є вивчення та визначення сутності, методологічних і теоретичних основ при формуванні податкової політики підприємства, її структури, системи побудови та особливостей її розробки в Україні. Це дає змогу майбутнім фахівцям приймати більш обґрунтовані рішення як на рівні держави, так і на рівні підприємства.

Податкова система визначається фінансовою та загальною стратегією, яка існує в суспільстві. Тому кожна держава дотримується своєї податкової політики, яка має свої особливості. Крім того, треба мати на увазі, що у світі не існує ідеальної податкової політики. Кожна з них має свої позитивні та негативні риси. Тому їх знання має велике значення для визначення податкової політики в Україні.

Дисципліна “Податкова система та податкова політика” “входить до блоку дисциплін, які вивчають проблеми оподаткування. Вона є продовженням курсів “Податкова система України” та “Податкова система зарубіжних країн”. Ця дисципліна призначена для подальшого поглибленого вивчення теорії та практики оподаткування при навчанні в магістратурі.

ЗМІСТ
дисципліни
“ПОДАТКОВА СИСТЕМА
ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА”

Змістовий модуль I. Податкова політика та її зміст

Тема 1. Концептуальні засади податкової політики

Сутність податкової політики та її рівні. Макрорівень податкової політики, її мета та завдання. Принципи організації податкової політики та їх зміст. Види державної податкової політики залежно від характеру проведення: дискредитаційна та антидискредитаційна.

Загально економічні підходи до проведення державної податкової політики залежно від різних теоретичних напрямів. Кейнсіанська теорія “ефективного попиту” та теорія М. Еванса “економія пропозиції”, їх сутність і значення. Зміст теоретичних напрямів і їх розвиток у сучасних умовах.

Література [1; 3; 68; 71; 74; 101]

Тема 2. Історичний аспект розвитку податкової політики держави

Податкова політика та історичний аспект її розвитку.

Народження державної податкової політики та її розвиток у країнах Південної Європи у IV–I ст. до н. е. Податкова політика Римської імперії.

Розвиток податкової політики в середні віки в державах Західної та Центральної Європи: Великобританія, Німеччина, Франція.

Розвиток і побудова державної податкової політики на Русі в середні віки. Державна податкова політика в Росії в XVIII–XIX ст.

Становлення та розвиток податкової політики в Україні, їх сутність і зміст. Особливості податкової політики Запорізької січі в XVIII–XIX ст.

Державна податкова політика часів СРСР та її особливості.

Література [1; 3; 59; 68; 71; 74; 78; 79; 86; 101]

Тема 3. Теоретичні та методологічні основи податкового менеджменту

Поняття податкового менеджменту та його зміст. Зв'язок між податковою політикою та податковим менеджментом. Рівні податкового менеджменту залежно від рівнів податкової політики. Мета податкового менеджменту та її зміст. Завдання податкового менеджменту та їх характеристика. Принципи організації податкового менеджменту та їх зміст.

Проблеми, які розв'язує податковий менеджмент, і зв'язок їх з його метою. Головні завдання, які стоять перед податковим менеджментом, і їх зміст.

Головні складові податкового менеджменту. Суб'єкти податкового менеджменту та їх характеристика. Об'єкт оподаткування як важливий елемент податкового менеджменту.

Функції податкового менеджменту та їх характеристика.

Поняття стратегічного та тактичного податкового потенціалу, їх сутність і значення для податкового менеджменту. Податковий потенціал як база для прийняття управлінського рішення щодо податкової політики.

Література [1; 68; 74; 78; 80; 101]

Тема 4. Система інформаційного забезпечення податкового менеджменту

Інформаційне забезпечення податкового менеджменту, його сутність та місце. Користувачі інформації: внутрішні та зовнішні, їх характеристика. Інформаційна база та вимоги до неї в сучасних умовах розвитку економіки України.

Інформаційна система та показники, які її характеризують. Особливості інформаційної бази підприємства та вимоги до її формування.

Література [1; 68; 74; 78; 86]

Тема 5. Податковий аналіз та його місце в системі функціонування податкового менеджменту

Податковий аналіз як частина податкового менеджменту. Його характеристика. Сутність податкового аналізу та особливості його проведення на різних рівнях управління економікою. Класифікація податкового аналізу за різними ознаками: часом проведення, об'єктами

управління, методикою вивчення об'єктів, ступенем охоплення досліджуваних об'єктів, змістом програми тощо.

Місце податкового аналізу в системі податкового менеджменту.

Функції податкового аналізу: вивчення, оцінка, визначення резервів і їх зміст. Принципи податкового аналізу та їх особливості.

Порядок і послідовність проведення податкового аналізу. Етапи проведення податкового аналізу та їх зміст.

Література [1; 68; 74; 78; 80; 92]

Тема 6. Планування податкових платежів як складова податкового менеджменту

Планування податкових платежів і їх зміст. Планування податкових платежів і характеристика її головних елементів. Рівні планування податкових платежів залежно від рівнів управління: державне планування податкових платежів, планування податкових платежів на рівні місцевих органів самоврядування, планування податкових платежів на підприємстві.

Процес планування податкових платежів та його характеристика. Етапи розробки плану податкових платежів і їх зміст. Головні вимоги до плану податкових платежів і їх характеристика. Види планів податкових платежів: стратегічні, поточні та оперативні.

Стратегія податкового планування та її сутність. Етапи розробки стратегій податкового планування підприємства та їх зміст.

Показники ефективності плану податкових платежів, їх види та характеристика. Методика їх розробки та особливості застосування на різних рівнях управління.

Оптимальність податкових платежів та її сутність. Методи розробки оптимальної податкової стратегії підприємства. Шляхи оптимізації податкових платежів.

Література [1; 66; 68; 74; 78; 80; 92]

Тема 7. Система та методи контролю податкового менеджменту

Податковий контроль та його види: зовнішній і внутрішній.

Зовнішній податковий контроль, його характеристика та види.

Внутрішній податковий контроль та його зміст. Форми здійснення внутрішнього податкового контролю. Комплексний внутрішній податковий контроль і сфери його запровадження.

Порушення у сфері оподаткування підприємств та їх мотиви в сучасних умовах розвитку економіки України.

Відповідальність об'єктів за порушення податкового законодавства, її види та заходи покарання.

Міжнародний податковий контроль і перспективи його розвитку у світі та в Україні.

Література [1; 66–68; 74; 78; 80; 92]

Тема 8. Податкове регулювання в системі податкового менеджменту

Податкове регулювання та його сутність. Напрями здійснення державного податкового регулювання. Особливості податкового регулювання. Законодавча база для здійснення податкового регулювання. Мета, завдання та функції податкового регулювання, методи його проведення та їх сутність.

Пільги з оподаткування як можливість зменшення податкових платежів підприємства. Принципи надання пільг з оподаткування. Види податкових пільг та їх характеристика. Прямі та непрямі податкові пільги.

Наслідки проведення податкового регулювання та методи їх визначення.

Вільні економічні зони в Україні, їх сутність. Принципи їх утворення, законодавча база для їх відкриття. Вимоги до відкриття підприємства у вільній економічній зоні. Особливості оподаткування у вільних економічних зонах. Офшорні зони та їх особливості.

Література [1; 67; 68; 74; 78; 80; 92]

Змістовий модуль II. Податкова система та її характеристика

Тема 9. Система оподаткування та її складові

Система оподаткування та її сутність. Методологічні основи утворення системи оподаткування та її законодавчі основи. Податкова база та її сутність. Напрями розвитку податкової бази.

Економічний базис як основа системи оподаткування. Законодавча база системи оподаткування.

Методологічні та теоретичні основи системи оподаткування. Принципи побудови системи оподаткування. Загальноекономічні закони, на яких базується процес побудови системи оподаткування, і їх зміст.

Специфічні закони розвитку економіки держави та їх застосування при розробці системи оподаткування.

Цільові вимоги щодо побудови системи оподаткування та їх зміст. Вимоги щодо побудови системи оподаткування та їх зміст. Особливості системи оподаткування в Україні.

Література [1–3; 59; 60; 68; 70; 74; 78; 80; 92]

Тема 10. Податки, функції, які вони виконують, і їх класифікація

Податки як частина загальної системи та фінансова категорія ринкової економіки. Функції податків, характеристика та зміст їх складових.

Сутність податків, їх зміст і значення в загальній податковій політиці держави. Перекладання податків та їх механізм за окремими з них.

Класифікація податків за різними ознаками в Україні.

Література [1; 68; 74; 78; 80; 92]

Тема 11. Податкове право та його складові

Податкове право та його сутність. Податкові правовідносини та їх характеристика. Суб'єкти податкових правовідносин. Суб'єктивне податкове право та його зміст. Предмет податкового права та його характеристика. Метод податкового права та його сутність. Податкові закони та їх зміст. Вимоги до податкових законів.

Фінансові терміни податкового права: плата, відрахування та податки. Їх економічний зміст і сутність.

Терміни податкового права: об'єкт і суб'єкт оподаткування, їх права та обов'язки; джерело податку та податкова база; одиниця обкладання податку; податковий період; податкові пільги; податковий оклад; неоподатковуваний мінімум доходів; податкова санкція; податкова квота.

Ставки оподаткування та їх класифікація за різними ознаками. Методологія розрахунку ставок оподаткування та їх зміст.

Література [1; 63; 68; 77–79; 94; 97]

Тема 12. Порядок та способи сплати податків

Порядок розрахунку платежів і його зміст.

Способи сплати податків і їх види.

Кадастровий спосіб сплати, його характеристика, застосування в інших країнах світу.

Стягнення податків “у джерела” та його характеристика.

Авансовий спосіб сплати податку та особливості його застосування в Україні.

Спосіб сплати податку за кінцевим розрахунком або за кінцевою податковою декларацією. Види податкових декларацій та їх характеристика. Переваги застосування цього способу сплати податків.

Література [68; 74; 78; 80; 92]

Тема 13. Податкова політика в інших державах світу

Податкове законодавство в інших країнах світу та особливості його застосування. Податкове планування та його характеристика.

Види податків, які сплачуються в різних державах, і характеристика окремих з них: податки на індивідуальні доходи, податки з підприємств, система податків на додану вартість.

Рівні податкової компетенції та правила визначення податкової юрисдикції.

Податкові права держави в галузі оподаткування амортизаційної діяльності. Правила та порядок оподаткування доходу (прибутку). Облік витрат на сировину та матеріали. Визначення фінансових витрат. Відрахування в амортизаційні фонди та порядок їх розрахунку.

Податкові пільги та порядок їх застосування в податковій діяльності підприємства.

Звітність за податками та права податкових органів в різних країнах світу.

Література [62; 68; 69; 75; 79; 81; 82; 89; 102]

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль I. Податкова політика та її зміст

Тема 1. Концептуальні засади податкової політики

1. Мета та завдання податкової політики.
2. Податкова політика на мікрорівні та особливості її організації.
3. Загальноекономічні підходи до проведення державної податкової політики.

4. Податкова політика на рівні підприємства та її особливості.
5. Принципи організації податкової політики.

Тема 2. Система інформаційного забезпечення податкового менеджменту

1. Сутність інформаційного забезпечення податкового менеджменту та його місце в загальній податковій політиці.
2. Користувачі інформації та їх характеристика.
3. Система показників інформаційної системи підприємства.
4. Вимоги до формування інформаційної бази.

Тема 3. Податковий аналіз та його місце в системі функціонування податкового менеджменту

1. Податковий аналіз як частина податкового менеджменту.
2. Особливості податкового аналізу та його проведення на різних рівнях.
3. Види податкового аналізу та їх характеристика.
4. Принципи податкового аналізу та їх зміст.
5. Порядок проведення податкового аналізу та його характеристика.

Тема 4. Планування податкових платежів як складова податкового менеджменту

1. Планування податкових платежів, його зміст і характеристика.
2. Види планів податкових платежів і їх характеристика.
3. Процес планування податкових платежів і його характеристика.
4. Методика розробки оптимальної податкової стратегії підприємства.
5. Шляхи оптимізації податкових платежів підприємства.

Тема 5. Система та методи контролю податкового менеджменту

1. Зовнішній податковий контроль і його характеристика.
2. Внутрішній податковий контроль і його зміст.
3. Види порушень податкового законодавства в Україні та їх характеристика.
4. Види покарань за порушення податкового законодавства та їх характеристика.

5. Шляхи підвищення ефективності податкового контролю в Україні.

Тема 6. Податкове регулювання в системі податкового менеджменту

1. Напрями здійснення державного податкового регулювання на Україні.
2. Пільги по податках, їх сутність і значення для підприємства.
3. Принципи надання пільг з оподаткування на підприємстві.
4. Види пільг і їх характеристика.
5. Вільні економічні зони, принципи та умови їх створення в Україні.

Змістовий модуль II. Податкова система та її характеристика

Тема 7. Система оподаткування та її складові

1. Система оподаткування підприємства та її характеристика.
2. Економічний базис як основа системи оподаткування.
3. Методологічні та теоретичні основи системи оподаткування.
4. Особливості системи оподаткування в Україні.
5. Шляхи удосконалення системи оподаткування в Україні.

Тема 8. Податки, функції, які вони виконують, і їх класифікація

1. Податки як фінансова категорія ринкової економіки.
2. Види податків в Україні та їх характеристика.
3. Методика розрахунку окремих видів податків.
4. Механізм стягнення податків в Україні.
5. Методики розрахунку окремих видів податків в Україні.

Тема 9. Податкове право та його складові

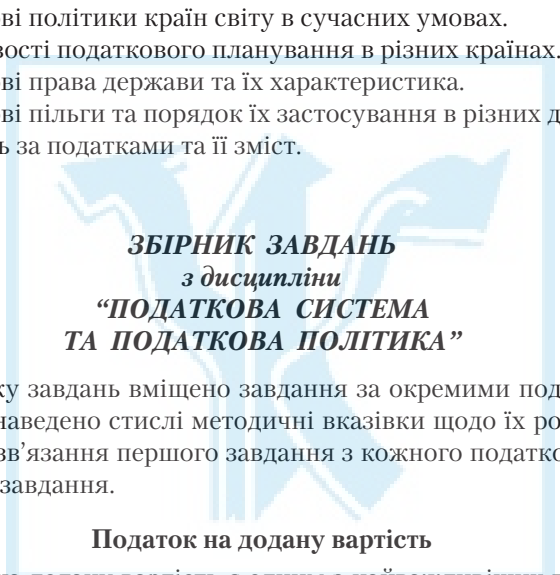
1. Податкові правопорушення та їх характеристика.
2. Суб'єкти та об'єкти податкового права та їх характеристика.
3. Теорія податкового права та характеристика їх окремих елементів.
4. Ставки оподаткування та їх види.

Тема 10. Порядок та способи сплати податків

1. Види сплати податків в інших країнах світу та особливості їх застосування в Україні.
2. Кадастровий спосіб сплати та особливості його застосування.
3. Стягнення податків “у джерела” та його характеристика.
4. Авансовий спосіб сплати податку та його зміст.

Тема 11. Податкова політика в інших державах світу

1. Податкові політики країн світу в сучасних умовах.
2. Особливості податкового планування в різних країнах.
3. Податкові права держави та їх характеристика.
4. Податкові пільги та порядок їх застосування в різних державах.
5. Звітність за податками та її зміст.

ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ з дисципліни “ПОДАТКОВА СИСТЕМА ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА”

У збірнику завдань вміщено завдання за окремими податковими платежами, наведено стислі методичні вказівки щодо їх розрахунку, методику розв’язання першого завдання з кожного податкового платежу та інші завдання.

Податок на додану вартість

Податок на додану вартість є одним з найважливіших податків у більшості країн світу (особливо Європейського континенту) і в Україні. Законодавчою базою для нарахування та стягнення цього податку є Закон України “Про податок на додану вартість”, який був прийнятий та підписаний Президентом України у квітні 1997 р. Але в подальшому цей Закон змінювався і доповнювався, і найсуттєвіших змін він зазнав у 2003 р.

Діючою законодавчою базою визначаються особливості застосування цього податку.

Об’єктом оподаткування є:

- операції з продажу товарів (робіт, послуг) на митній території України;

- ввезення або пересилання товарів на митну територію України та отримання робіт (послуг), які надаються нерезидентами для їх використання або споживання на митній території України;
- вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України та надання послуг або виконання робіт для їх споживання за межами митної території України.

Суб'єктом оподаткування є:

- особа, обсяг оподаткованих операцій з продажу товарів (робіт, послуг) якої протягом будь-якого періоду з останніх 12 місяців перевищував 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- особа, яка ввозить (пересилає) товари на митну територію України;
- особа, яка здійснює на митній території України підприємницьку діяльність з торгівлі за готівкові кошти незалежно від обсягів продажу, за винятком фізичних осіб, які здійснюють торгівлю на умовах сплати ринкового збору в порядку, що встановлений чинним законодавством;
- особа, яка на митній території України надає послуги, що пов'язані з транзитом пасажирів або вантажів через митну територію України.

Базою оподаткування є:

- операції з продажу товарів (робіт, послуг), які визначаються виходячи з їх договірної (контрактної) вартості, що визначається за вільними або регульованими цінами (тарифами) з урахуванням акцизного збору, ввізного мита та інших податкових платежів, за винятком податку на додану вартість, який включається в ціну виробу;
- у разі продажу товарів (робіт, послуг) без оплати або з частковою оплатою їх вартості коштами в межах бартерних (товарообмінних) операцій, натуральних виплат у рахунок оплати праці фізичним особам, які перебувають у трудових відносинах з платником податку, передачі товарів (робіт, послуг) база оподаткування визначається виходячи з фактичної ціни операції, але не нижче за звичайні ціни;
- для товарів, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України платниками податку, базою оподаткування є

договірна (контрактна) вартість таких товарів, але не менша за митну вартість, яка зазначена у ввізній митній декларації, з урахуванням витрат на транспортування, навантаження, розвантаження, перевантаження та страхування до пункту перетину митного кордону України.

Ставки оподаткування: чинним законодавством України встановлені дві ставки оподаткування:

- 20 від бази оподаткування, які додаються до ціни виробу;
- нульова ставка (яка визначається п. 6.2 Закону “Про податок на додану вартість”).

Порядок обчислення та сплати податку? Податок сплачується зі знов утвореної вартості підприємства. Продаж товарів здійснюється за договірними цінами з додатковим нарахуванням ПДВ. Сплата податку відбувається на підставі податкової декларації, яка заповнюється і здається платником податку у встановлений діючим законодавством строк. При розрахунку суми ПДВ до сплати визначаються податкові зобов'язання, що є загальною сумою податку, яку одержав (йому нараховано) платник податку у звітному (податковому) періоді. Потім визначається податковий кредит, тобто сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду. Різниця між податковим зобов'язанням і податковим кредитом визначає розмір податкового платежу до сплати.

Датою виникнення податкового зобов'язання з продажу товарів (робіт, послуг) вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

- дата зарахування коштів від покупця (замовника) на банківський рахунок платника як оплата товарів (робіт, послуг), що підлягають продажу, у разі продажу товарів (робіт, послуг) за готівкові гроші — дата їх оприбуткування в касі платника податку, а при відсутності такої — дата інкасації готівкових коштів у банківській установі, яка обслуговує платника податку;
- дата відвантаження товарів, а для робіт (послуг) — дата оформлення документа, що засвідчує факт виконання робіт (послуг) платником податку.

Податковий кредит звітного періоду складається із сум податків, сплачених (нарахованих) платником податку у звітному періоді у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг), вартість яких належить

до валових витрат виробництва (обігу) та основних фондів чи нематеріальних активів, що підлягають амортизації. Датою виникнення права платника податку на податковий кредит вважається дата здійснення першою з подій:

- дата списання коштів з банківського рахунка платника податку в оплату товарів (робіт, послуг), дата виписки відповідного рахунка (товарного чека) — у разі розрахунків з використанням кредитних дебетових карток або комерційних чеків;
- дата отримання податкової накладної, що засвідчує факт придбання платником податку товарів (робіт, послуг).

У деяких випадках діюче законодавство передбачає податкове відшкодування (наприклад, при експорті товарів за межі кордонів України). У загальному вигляді воно являє собою суми, що підлягають поверненню платнику податку, який має право на зменшення податкового зобов'язання звітного періоду. Підставою для отримання відшкодування є дані тільки податкової декларації за звітний період. За бажанням платника податку сума бюджетного відшкодування може бути повністю або частково зарахована в рахунок наступних платежів цього податку. Відшкодування здійснюється перерахуванням відповідних грошових сум з бюджетного рахунка на рахунок платника податку в установі банку, що його обслуговує.

Завдання 1

Підприємство виробляє продукцію із сировини, яку закупає на вітчизняному підприємстві. Вартість сировини та матеріалів — 8 млн грн. Із цієї сировини виробляється за рік 5000 од. продукції, яка потім реалізується на вітчизняному ринку. Середньоринкова ціна одиниці продукції — 2300 грн. Визначити, який розмір ПДВ має сплатити підприємство, якщо воно не має податкових пільг.

Приклад розв'язання. Визначаються такі показники.

валові доходи підприємства виробника:

$$2300 \text{ грн.} \cdot 5000 = 11.5 \text{ млн. грн.}$$

податкові зобов'язання підприємства:

$$11.5 \text{ млн. грн.} \cdot 0,1667 = 1917050 \text{ грн.}$$

податковий кредит:

$$8 \text{ млн. грн.} \cdot 0,1667 = 1333600 \text{ грн.}$$

розмір ПДВ до сплати:

$$1917050 - 1333600 = 583450 \text{ грн.}$$

Завдання 2

Підприємство виробляє в середньому 500 од. продукції щомісяця і при цьому має такі витрати на одиницю продукції:

- матеріальні (сировина, матеріали тощо) – 35 грн;
- на оплату праці – 25 грн;
- на транспортування, маркетингові дослідження, зберігання – 20 грн.

Крім того, підприємство планує отримати прибуток, виходячи з середньоринкової ціни 110 грн. Визначити розмір ПДВ, який має сплатити підприємство.

Завдання 3

Підприємство виробляє товари із сировини, яку отримує від вітчизняних підприємств на суму 112 тис. грн. Із цієї сировини воно виробляє продукцію на суму 186 тис. грн з яких 60 % експортує за межі території України. Знайти розмір ПДВ, який має сплатити підприємство.

Завдання 4

Торговельне підприємство придбало кіноапарати за ціною 350 грн за кожний (разом з ПДВ). З всієї придбаної партії товарів 70 % було реалізовано за ціною 400 грн за одиницю, а решту апарати, було реалізовано за ціною 380 грн за одиницю. Визначити розмір ПДВ до сплати для даного торговельного підприємства.

Завдання 5

Підприємство придбало 140 морозильників за ціною 830 грн за одиницю (разом з ПДВ). Крім того, воно виробило і реалізувало 120 запасних частин за ціною 8 грн за одиницю. Упродовж кварталу було реалізовано 80 % морозильників за ціною 870 грн за одиницю. Визначити розмір ПДВ, який має сплатити підприємство.

Завдання 6

Підприємство виробило та реалізувало склотканину в розмірі 7000 кв. м за ціною 5,6 грн за 1 кв. м. Прибуток становить 20 % від ціни виробу. У структурі собівартості вартість сировини та матеріалів становить 18 %, вартість придбаних основних фондів – 30 % від собівартості. Визначити розмір ПДВ до сплати для даного підприємства.

Завдання 7

Торговельне підприємство крім реалізації товарів спортивного призначення займається рекламною діяльністю. З один місяць магазин реалізував товарів на суму 1,3 млн. грн і сплатив при цьому ПДВ. З метою проведення рекламних заходів воно придбало обладнання на суму 600 тис. грн. Від проведення рекламних заходів торговельне підприємство отримало 500 тис. грн валового доходу. Визначити розмір ПДВ до сплати для даного підприємства.

Завдання 8

Магазин спеціалізується на торгівлі побутової техніки. На початок місяця на підприємстві було 70 пральних машин за ціною продажу 2100 грн за одиницю. Упродовж місяця підприємство отримало ще 120 пральних машин за ціною виробника 1850 грн за одиницю. Наприкінці місяця всі пральні машини було продано за ціною 2150 грн кожна. Визначити розмір ПДВ, який має сплатити виробниче підприємство.

Завдання 9

Бюджетна організація, яка займається спортивною підготовкою молоді, крім своїх головних напрямків діяльності надає платні послуги та проводить рекламні заходи.

Вартість придбаних для надання платних послуг матеріальних цінностей за місяць становить 8000 грн. Вартість наданих послуг за місяць — 3000 грн.

За проведення рекламних заходів на рахунок організації було перераховано за місяць 2000 грн.

Сума матеріальних витрат, які відносяться на вартість платних послуг становила 1200 грн, а на рекламні заходи — 850 грн.

Визначити суму ПДВ, яку має заплатити підприємство.

Завдання 10

Виробнича майстерня виробляє і реалізує авточохла та скло. Собівартість авточохла — 150 грн за одиницю, матеріальні витрати у складі собівартості — 40 %, а норма рентабельності — 35 %. Ціна скла становить 180 грн за одиницю, при цьому норма рентабельності встановлена на рівні 30 %, а в собівартості питома вага матеріальних витрат досягає 60 %. За місяць майстерня реалізувала 1500 авточохла

лів і 4000 одиниць скла. Визначити розмір ПДВ, який має сплатити майстерня.

Завдання 11

Підприємство, яке спеціалізується на торгівлі та обслуговуванні, придбало у виробника телевізори за ціною 900 грн за одиницю. З метою поліпшення якості обслуговування та збільшення обсягів реалізації воно самостійно виробило до них запасні частини за ціною 25 грн за одиницю, в яких 10 % становить вартість сировини та матеріалів. За місяць підприємство реалізувало 200 од. телевізорів разом із запасними частинами за ціною 1400 гр. за одиницю. Визначити розмір ПДВ, який має сплатити підприємство до державного бюджету.

Завдання 12

Підприємство виготовляє та реалізує вимірювальну апаратуру А та Б. Собівартість виробу А — 5,5 грн за одиницю, виробу Б — 4,5 грн за одиницю. У цих výroбах прибутковість становить 20 %, вартість сировини та матеріалів у виробі А — 50 %, у виробі Б — 45 %. За місяць реалізується виробів А — 3000 од., виробів Б — 4000 од. Визначити розмір ПДВ, який має сплатити підприємство за місяць.

Завдання 13

Виробниче підприємство виробляє та реалізує ручки кулькові та чорнильні. Собівартість виробництва кулькової ручки — 0,8 грн за одиницю, а вартість сировини та матеріалів — 30 %. Рівень рентабельності встановлено 15 %. Чорнильна ручка реалізується за ціною 2,5 грн за одиницю, а питома вага сировини та матеріалів у собівартості продукції досягає 60 %, при цьому рівень рентабельності становить 20 %. За місяць реалізується 15000 од. кулькових ручок і 12000 чорнильних. Визначити розмір ПДВ, який має сплатити підприємство за місяць.

Завдання 14

Виробниче підприємство виробляє фарби та будівельний лак. Собівартість 1 л фарби — 6,5 грн при цьому рівень рентабельності підприємство встановлено на рівні 30 %, вартість сировини та матеріалів у складі собівартості досягає 40 %. Собівартість будівельного лаку становить 8,5 грн за 1 л, норма рентабельності встановлена на рівні 35 %, а питома вага сировини та матеріалів у собівартості дорівнює

40 %. За місяць реалізується 4500 л фарби та 7000 л будівельного лаку. Розрахувати розмір ПДВ, який має сплатити виробниче підприємство.

Завдання 15

Швейна фабрика виробляє та реалізує верхній одяг для чоловіків і жінок. Ціна реалізації жіночого пальто становить 800 грн, вартість сировини та матеріалів у ціні виробу – 25 %. Ціна чоловічого пальто становить 650 грн вартість сировини та матеріалів у собівартості – 45 %, рівень рентабельності встановлено 15 %. Розрахувати розмір ПДВ до сплати, якщо за місяць підприємство реалізує 500 од. жіночого пальто та 1200 од. чоловічого.

Завдання 16

Фабрика виробляє папір для принтерів і споживчий формат А4. Собівартість паперу для принтерів становить 6,2 грн за 1 кг, рівень рентабельності встановлено в 20 %, а питома вага сировини та матеріалів у собівартості – 25 %. На папір споживчий виробник встановив відпускну ціну 1,5 грн за 1 кг при рівні прибутковості 15 % і питомій вазі матеріальних ресурсів 30 %. Визначити розмір ПДВ до сплати підприємству за місяць, якщо воно реалізує за цей період 1500 кг паперу для принтерів і 5000 кг паперу формату А4.

Завдання 17

Підприємство виробляє та реалізує два типи окулярів: для поліпшення зору та сонцезахисні. Ціна окулярів для поліпшення зору становить 150 грн за одиницю, рівень рентабельності встановлено 20 %, а вартість сировини, яка придбається від постачальника, складає 85 грн на одиницю продукції. Вартість сонцезахисних окулярів 75 грн, при рівні рентабельності 15 % і вартості сировини та матеріалів у ціні виробу 35 грн. За місяць підприємство реалізує 450 окулярів для поліпшення зору та 2000 сонцезахисних окулярів. Визначити розмір ПДВ, який має сплатити підприємство за місяць.

Завдання 18

Торговельне підприємство “Будинок меблів” придбало для реалізації 80 столів за ціною фабрики-виробника 350 грн за одиницю. З цієї партії 75 % столів були реалізовані за ціною 500 грн за одиницю,

а залишки — за ціною 470 грн за одиницю. Визначити розмір ПДВ до сплати за всю партію товару.

Завдання 19

Магазин, який реалізує спортивні товари придбав для реалізації спортивні велосипеди за ціною заводу-виробника — 1500 грн за одиницю. З усієї партії в 1000 од. 80 % було реалізовано за ціною 1800 грн за одиницю, а решта — за ціною 1700 грн. Розрахувати, яку суму ПДВ має сплатити торговельне підприємство за всю партію велосипедів.

Завдання 20

Виробниче підприємство виробляє годинники. Собівартість становить 40 грн за одиницю, норму прибутковості встановлено 20 %. Питома вага матеріальних витрат (сировини, матеріалів) — 20 %. До годинників додається дві батарейки вартістю 5 грн. за одиницю, які закупаються у постачальника за ціною 4,5 грн за одиницю. За місяць було реалізовано 600 годинників. Визначити, яку суму ПДВ має сплатити підприємство-виробник за місяць.

Завдання 21

Швейне виробниче підприємство виробляє та реалізує жіночі сукні і має собівартість 50 грн за одиницю. Вартість сировини та матеріалів — 18 грн. Рівень рентабельності — 15 % За місяць було реалізовано 150 од. продукції. Розрахувати суму ПДВ, яку має сплатити підприємство.

Завдання 22

Виробниче підприємство виготовляє та реалізує посуд. Собівартість виробництва чашки становить 12 грн, норма рентабельності — 15 %, вартість сировини та матеріалів у собівартості — 35 %. За місяць було реалізовано 4000 чашок. Собівартість виробництва тарілки становить 8 грн, норма рентабельності — 10 %, вартість сировини в собівартості — 45 %. Розрахувати суму ПДВ за місяць, якщо підприємство виробляє та реалізує за цей самий період 5000 тарілок.

Завдання 23

Розрахувати суму ПДВ до сплати до бюджету або податкове відшкодування для підприємства за квартал за такими даними:
за контрактом № 1 отримано передоплату на суму 3000 грн;

за контрактом № 2 відвантажено продукцію, оплату за яку буде отримано в наступному місяці;

за контрактом № 1 відвантажено продукції на суму 6000 грн з наступною оплатою різниці в наступному кварталі.

Завдання 24

Виробниче підприємство реалізувало за звітний місяць продукції на суму 40000 грн. Для її виробництва воно закупило сировини та матеріалів на 8500 грн, отримало палива та електроенергії (разом з ПДВ) на 3000 грн, сплатило орендну плату (разом з ПДВ) на суму 1200 грн. Розрахувати, яку суму ПДП має сплатити підприємство за звітний місяць.

Завдання 25

Підприємство у звітному місяці реалізувало продукції на 70000 грн. Попередня оплата за цим самим контрактом у попередньому місяці становила 30000 грн. Для виробництва воно закупило у постачальника сировини та матеріалів на 10000 грн. Визначити, яку суму ПДВ має сплатити підприємство у звітному періоді.

Питання для перевірки

1. Податок на додану вартість та його економічний зміст.
2. Економічна сутність поняття “додана вартість”.
3. Суб’єкт податку на додану вартість і його характеристика.
4. Об’єкт податку на додану вартість і його зміст.
5. Податкове зобов’язання за ПДВ і його сутність.
6. Податковий кредит і його характеристика.
7. Податкове відшкодування та можливість його отримання.
8. Пільги з ПДВ та їх види.
9. До оподаткування реалізації яких товарів і надання послуг застосовується нульова ставка ПДВ.
10. Строки сплати ПДВ і їх визначення.
11. Відповідальність платників податків за сплату ПДВ.
12. Види порушень з ПДВ і їх характеристика.
13. Методика розрахунку ПДВ на підприємстві.

Акцизний збір

Акцизний збір — це непрямий податок, який встановлюється на високоприбуткові або на товари, що виробляються монополюю. Цей

податок включається в ціну цих виробів. Для цього Верховною Радою України визначається і затверджується перелік підакцизних товарів, який поступово скорочується.

Законодавчим документом для нарахування та сплати цього податку є Декрет Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. і Закон України “Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби” від 15 вересня 1995 р. № 329/95-ВР з подальшими змінами та доповненнями та відповідні закони.

Платниками цього податку є суб’єкти підприємницької діяльності, які виробляють підакцизні товари, продукцію, а також суб’єкти господарської діяльності, які імпортують товари з-за меж України, фізичні особи, які не мають статусу юридичної особи, або іноземні громадяни та особи без громадянства, які ввозять або пересилають предмети на митну територію України. Об’єктом оподаткування є:

- реалізація вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) шляхом їх продажу, обміну;
- обороти з реалізації або передачі товарів для власного споживання, промислової переробки, а також для своїх працівників;
- митна вартість імпортованих товарів, які придбані за іноземну валюту або в порядку обміну чи безоплатної передачі.

Акцизний збір обчислюється двома методами.

Перший метод: за ставками у відсотках до обороту з продажу:

- товарів, які реалізуються за вільними цінами виходячи з їх вартості за цими цінами, встановленими з урахуванням збору без податку на додану вартість;
- товарів, які реалізуються за державними фіксованими або регульованими цінами виходячи з їх вартості за цими цінами без урахування торговельних знижок, а також податку на додану вартість.

При закупівлі імпортих товарів оподатковуваний оборот визначається виходячи з їх митної вартості. При визначенні цієї вартості іноземна валюта перераховується в національну валюту України. Акцизний збір від реалізації товарів громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, утримується у джерела виплати доходів.

Оподатковуваний оборот, який вже включає акцизний збір, визначається за формулою:

$$OO = \frac{C + П}{100 - Ст.А} \cdot 100 ,$$

де: OO – оподатковуваний оборот;
 С – собівартість виробництва;
 П – прибуток;
 А – ставка акцизного збору.

Якщо товари імпортуються з-за кордону, то оподатковуваний оборот визначається виходячи з митної вартості товару та всієї суми сплаченого мита:

$$OO = MB + Mt ,$$

де MB – митна вартість;
 Mt – сплачене мито.
 Розмір акцизного збору

$$A = \frac{OO \cdot Ст.А}{100} ,$$

де А – розмір акцизного збору до сплати.

Другий метод. Акцизний збір визначається виходячи зі ставок, які визначаються в євро. По товарах вітчизняного виробництва акцизний збір розраховується виходячи з євро, перерахованого у валюту України за курсом Національного банку України на перший день місяця, в якому здійснюються операції з відвантаження та продажу товарів і залишається незмінним протягом всього місяця. Якщо товари завозяться на митну територію України з-за кордону, то акцизний збір визначається виходячи з митної вартості товару в євро в перерахунку у валюту України за курсом Національного банку України на день митного оформлення товарів або на день придбання марок акцизного збору.

Для деяких груп товарів існує особиста методика розрахунку акцизного збору. Так, для алкогольних і тютюнових товарів застосовується авансовий спосіб сплати цього податку.

Платниками податку є суб'єкти підприємницької діяльності, тобто виробники зазначеної продукції, замовники її, за дорученням яких виробляються ці товари, суб'єкти підприємницької діяльності які імпортують алкогольні та тютюнові вироби на митну територію України як для власного виробництва, так і для подальшого продажу або реалізації.

Об'єктами оподаткування є: обороти з реалізації вироблених на території України алкогольних і тютюнових виробів через продаж, обмін або безоплатну передачу; обороти з реалізації цих виробів для власного споживання та промислової переробки, а також виготовлені українськими виробниками на давальницьких умовах; алкогольні та тютюнові вироби, які завозяться на митну територію України для подальшої переробки або реалізації.

Для реалізації алкогольних і тютюнових виробів на митній території України виробник або суб'єкт, який імпортує ці вироби, повинен закупити акцизні марки на всі вироби, тобто податок сплачується авансовим способом. Уся вироблена продукція або продукція, яка імпортується з-за кордону, має бути промаркована. У сучасних умовах акцизні марки мають захисні смуги. Продаж акцизних марок для вітчизняних виробників проводиться виходячи з планових місячних обсягів реалізації цих товарів відповідно до замовлення. Якщо підакцизні товари згідно з діючим законодавством звільняються від оподаткування (наприклад, при експорті товарів), то платникові цього податку повертається з бюджету сплачена сума акцизного збору.

Якщо суб'єкт підприємницької діяльності є імпортером алкогольних і тютюнових виробів, він має зареєструватися у продавця марок акцизного збору як імпортер і одержати відповідне посвідчення. Для отримання цих марок він подає заявку-розрахунок у трьох примірниках, а також платіжні документи, що підтверджують внесення коштів за акцизні марки. Продаж марок акцизного збору при ввезенні наступних партій виробів здійснюється після того, як продавцеві марок передано копію ввізної вантажної митної декларації на партії товарів, ввезених раніше. Після придбання марок акцизного збору імпортер алкогольних і тютюнових виробів передає їх іноземній фірмі виробнику, який маркує цю продукцію. Ці підакцизні вироби можуть бути ввезеними на територію України тільки через митниці вже з акцизними марками. При оформленні імпортованих алкогольних і тютюнових товарів на них мають бути марки акцизного збору відповідного зразка. Крім того, органам митного контролю передається примірник заявки-розрахунку на одержання марок з відміткою органу, який продав акцизні марки, про повну сплату суми акцизного збору та попередня вантажна декларація про отримання товару.

Вітчизняні підприємства-виробники, які реалізують підакцизну продукцію, проводять сплату акцизного збору по алкогольних напо-

ях на третій робочий день після здійснення обороту з реалізації, по тютюнових виробках до 16 числа наступного за звітним місяцем.

Цей податок має пільги, які значно менші за кількістю порівняно з іншими податками. До них відносять; оборот з реалізації легкових автомобілів спеціального призначення (швидка допомога, міліція, пожежники); оборот легкових автомобілів спеціального соціального призначення (для інвалідів); оборот з реалізації спирту етилового, який використовується для виробництва лікарських препаратів; підакцизні вироби, які експортуються за межі України (тільки за іноземну валюту)

Завдання 26

Підприємство виробляє підакцизну продукцію і реалізує її вітчизняним споживачам. Собівартість його виробництва становить 1,20 грн, рівень прибутковості – в 20 %, акцизний збір – 30 %. Визначити відпускну ціну на виріб, розмір акцизного збору та податок на додану вартість.

Приклад розв'язання. Визначаються розмір прибутку в ціні виробу:

$$2300 \text{ грн.} \cdot 5000 = 11.5 \text{ млн грн.};$$

ціна на підакцизні товари разом з акцизним збором:

$$\begin{aligned} Ц &= \frac{\text{С.в.} + \text{Пр.}}{100 - \text{СТ.ак.зб}} \cdot 100 = \frac{1,20 + 0,24}{100 - 30} \cdot 100 = \\ &= \frac{1,44}{70} \cdot 100 = 2,06; \end{aligned}$$

кінцева ціна на цукор:

$$2,06 \cdot 1,20 = 2,47;$$

Визначається розмір акцизного збору:

$$2,06 \cdot 30 : 100 = 0,62$$

розмір ПДВ:

$$2,47 \cdot 0,1667 = 0,41.$$

Завдання 27

Лікero-горілчаний завод виробляє та реалізує горілку “Козацьку”, роздрібна ціна на яку становить 15 грн. Торговельне підприємство встановила торговельну надбавку до ціни виробника в розмірі 10 %. Прибутковість заводу виробника становить 20 %. Визначити розмір

ПДВ, який потрібно сплатити заводу, собівартість пляшки горілки, якщо акцизний збір встановлений згідно з діючим законодавством в розмірі 3 євро на 1 л чистого спирту (євро перераховується в національну валюту України згідно з курсом НБУ на час розв'язання завдання).

Завдання 28

Завод шампанських вин виробив і реалізував за місяць 30000 пляшок шампанського. Відпускна ціна на цю продукцію становила 6 грн. Визначити розмір ПДВ та акцизного збору, що мають перерахувати до державного бюджету якщо акцизний збір встановлено згідно з діючим законодавством у розмірі 0,3 євро на 1 л. чистого спирту (євро перераховується в національну валюту України згідно з курсом НБУ на час розв'язання завдання).

Завдання 29

Лікєро-горілочаний завод виробляє таку продукцію:

- горілка “Святкова”, собівартість 3 грн. за пляшку та норма прибутковості 20 %. За місяць було реалізовано 800000 пляшок;
- коньяк “Закарпатський”, собівартість 8 грн. і норма прибутковості 25 %. За місяць було реалізовано 300.000 пляшок;
- вино “Квіти Дунаю”, собівартість 1,3 грн. і норма прибутковості 18 %. За місяць було реалізовано 400000 пляшок.

Акцизний збір на горілку встановлено згідно з діючим законодавством у розмірі 3 євро, на коньяк даної марки — 3,5 євро, на вино — 0,15 євро на 1 літр чистого спирту (євро перераховується в національну валюту України згідно з курсом НБУ на час розв'язання завдання).

Розрахувати розмір акцизного збору, який має сплатити завод.

Питання для перевірки

1. Акцизний збір як непрямий податок і його сутність.
2. Підакцизні вироби та їх характеристика.
3. Законодавча база стягнення акцизного збору в Україні.
4. Ставки акцизного збору та їх встановлення.
5. Способи сплати акцизного збору.
6. Особливості сплати акцизного збору по алкогольних та тютюнових виробках.

7. Особливості сплати акцизного збору при імпорті підакцизних товарів.
8. Пільги з акцизного збору та їх характер.

Мито

Мито — це непрямий податок, який стягується з товарів, що переміщуються через митний кордон України або прямують через її територію транзитом. Цей податок включається в ціну виробу. Суб'єктами оподаткування є юридичні та фізичні особи, які перевозять товари через кордон держави. Мито сплачується на підставі заповненої митної декларації. Існує різниця між сплатою цього податку юридичними та фізичними особами. Для фізичних осіб існує обмежена кількість товарів, які вони мають право провозити через кордон України без заповнення митної декларації. Об'єктом оподаткування є митна вартість або одиниця товару, яка завозиться на територію України.

Митне оподаткування є одним з напрямів економічної та митної політики держави, а також важливим важелем впливу та регулятором господарської діяльності.

Існує два види переміщення через митний кордон України:

- увезення товарів на територію держави, тобто фактичне переміщення через митний кордон товарів та інших предметів;
- транзит через територію держави, тобто переміщення товарів та інших предметів під митним наглядом між двома пунктами або в межах одного пункту по території України.

Переміщення товарів через митний кордон України підлягає митному оформленню працівниками митниці. У такий спосіб забезпечується митний контроль. Однією з операцій процедури митного контролю є заповнення митної декларації шляхом подання заяви до відповідних органів із зазначенням точних даних про мету переміщення товарів, а також інших даних згідно з діючим законодавством. Після оформлення декларації митниця здійснює митне оформлення, для чого потрібні такі документи:

- митна декларація;
- ліцензії та різні дозволи;
- документи, які підтверджують внесення відповідних митних платежів.

Базою для визначення та сплати мита є митна вартість товару. Вона складається з таких елементів:

- ціни придбання виробу;
- витрат на транспортування товарів;
- комісійних та різних брокерських витрат;
- плати за використання об'єктів інтелектуальної власності.

Після розрахунку митної вартості виробу визначається країна — виробник і товарна група, яка імпортується, порядок обчислення та сплати мита й порядок використання пільг.

Крім сплати мита підприємство сплачує митні збори, які являють собою митні платежі, що підлягають сплаті до бюджету суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності за роботу, виконувану митними органами. Платниками його є суб'єкти, щодо яких здійснюються митні дії. Митні збори стягуються за митне оформлення товарів, а також перебування товарів під митним наглядом за кожен вантажну декларацію. Мито сплачується у валюті або в гривнях. Виокремлюють два види ставок: у відсотках до митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, і у встановленому еквіваленті на одиницю виробів.

Митна вартість автомобіля залежить від строку користування автомобілем після дати випуску.

Новий автомобіль	Понад 2 роки	Понад 3 роки	Понад 4 роки	Понад 5 років	Понад 6 років	7–10 років
100 %	80 %	70 %	60 %	50 %	40 %	30 %

Завдання 30

Підприємство придбало автомобіль іноземного виробництва марки “Форд” за \$15000 випуску 2002 р., об'єм циліндрів двигуна внутрішнього згорання із запалюванням від іскри 2500 куб. см. Курс долара на дату розмитнення — 5,05 грн. Вартість транспортування, страхування та брокерські послуги — \$500. Ставка мита становить 20 %. Визначити розмір митних зборів, які має сплатити підприємство за придбаний автомобіль.

Приклад розв'язання:

Митні збори визначаються за формулою:

$$MЗ = MВ \cdot Ст ,$$

де МВ — митна вартість, яка включає вартість товару, транспортування, страхування та брокерські послуги;

Ст — ставка мита.

Митна вартість товару

$$\$15000 + \$500 = \$15500.$$

Вартість товарів у національній валюті

$$\$15500 \cdot 5,35 = 80250 \text{ грн.}$$

Митні збори

$$\frac{80,250 \cdot 0,2}{100} = 160,5 \text{ грн.}$$

Завдання 31

Підприємство, розташоване в Донецьку, придбало в 2004 р. у США десять легкових автомобілів “Ford” 2001 р. випуску первинною вартістю \$20000. Об’єм циліндрів двигуна внутрішнього згорання, із запалюванням від іскри — 2500 куб. см. Курс валюти на дату оформлення такий: \$1 = 5,05 грн; євро = 6,70 грн. Розмір фрахту судна до пункту призначення в місті Миколаїв — \$600, вартість послуги завантаження в США — \$40, розвантаження в місті Миколаїв — \$30, вартість доставки автомобілів у США — \$400, вартість транспортування автомобілів від м. Миколаїв до м. Донецьк — 150 грн за один автомобіль. Ставка митного збору встановлена в розмірі 20 % від митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування морем становлять 3 % від вартості автомобілів. Розрахувати митні збори, акцизний збір і ПДВ, які має сплатити підприємство.

Завдання 32

Підприємство, розташоване в Харкові, у 2004 р. придбало для власного користування 5 машин “Nissan” 1999 р. випуску (первинна вартість автомобіля \$10000). Об’єм циліндрів двигуна внутрішнього згорання, із запалюванням від іскри — 2500 куб. см. Курс валюти на дату оформлення такий: \$1 = 5,35 грн; 1 євро = 6,50 грн. Розмір фрахту судна до пункту призначення в місті Херсон — \$800, вартість послуги завантаження в Японії — \$30, розвантаження в Миколаїві — \$25, вартість доставки автомобілів в Японії — \$200, вартість транспортування автомобілів від Херсона до Харкова — 200 грн за один автомобіль. Ставка мита встановлена на рівні 20 % від митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування морем становить

4 % від вартості автомобілів. Розрахувати митні збори, акцизний збір і ПДВ, які має сплатити підприємство.

Завдання 33

Підприємство, розташоване в Києві, придбало в 2004 р. у Німеччині три легкових автомобілі “Mercedes Бенц” 2003 р. випуску (первинна вартість \$12000). Об’єм циліндрів двигуна внутрішнього згорання, із запалюванням від іскри — 2500 куб. см. Курс валюти на дату оформлення такий: євро = 6,50 грн. Вартість транспортування автомобіля до митного кордону України за всі автомобілі становить 800 євро, а територією України — 1500 грн за кожний автомобіль. Ставка мита встановлена 0,2 % від митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування становлять 2 % від вартості автомобілів. Розрахувати митні збори, акцизний збір і ПДВ, які має сплатити підприємство.

Завдання 34

Підприємство, розташоване в Києві, придбало в 2004 р. у Франції п’ять легкових автомобілів “Peugeot” 2000 р. випуску (первинна вартість 10000 євро). Об’єм циліндрів двигуна внутрішнього згорання, із запалюванням від іскри — 2500 куб. см. Курс валюти на дату оформлення такий: євро = 6,50 грн. Розмір фрахту судна до пункту призначення в місті Одеса — 1500 євро на всі автомобілі, вартість послуги завантаження у Франції — 800 євро, розвантаження в місті Одеса — 400 євро, вартість доставки автомобілів у Франції — 400 ЄВРО, вартість транспортування автомобілів від Одеси до Києва — 150 грн за один автомобіль. Ставка митного збору встановлена в розмірі 20 % від митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування морем становлять 2 % від вартості автомобілів. Розрахувати митні збори, акцизний збір і ПДВ, які має сплатити підприємство.

Завдання 35

Підприємство, розташоване у Львові, придбало в 2004 р. у Франції десять легкових автомобілів “Renault” 2002 р. випуску (первинна вартість 8000 євро). Об’єм циліндрів двигуна внутрішнього згорання, із запалюванням від іскри — 2500 куб. см. Курс валюти на дату оформлення такий: євро = 6,50 грн. Розмір фрахту судна до пункту призначення в місті Одеса — 3000 євро на всі автомобілі, вартість послуги

завантаження у Франції — 1000 євро, розвантаження в місті Одеса — 700 євро, вартість доставки автомобілів у Франції — 600 євро, вартість транспортування автомобілів від Одеси до Львова — 200 грн за один автомобіль. Ставка мита встановлена в розмірі 20 % від митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування морем становлять 2 % від вартості автомобілів. Розрахувати митні збори, акцизний збір і ПДВ, які має сплатити підприємство.

Завдання 36

Приватне підприємство, розташоване в Києві, придбало в 2004 р. у Німеччині легковий автомобіль “AUDI” 2001 р. випуску (первинна вартість 7000 євро). Об’єм циліндрів двигуна внутрішнього згорання, із запалюванням від іскри — 2500 куб. см. Курс валюти на дату оформлення такий: євро = 6,50 грн. Вартість транспортування автомобіля до митного кордону України автомобіля — 500 євро, а територією України — 2000 грн. Ставка мита встановлена на рівні 20 % від митної вартості автомобіля. Страхові послуги за період транспортування становлять 1,5 % від вартості автомобілів. Розрахувати митні збори, акцизний збір і ПДВ, які має сплатити підприємство.

Питання для перевірки

1. Мито та його економічна сутність.
2. Функції мита та їх зміст.
3. Митні збори та їх склад.
4. Порядок визначення митної вартості товару.
5. Об’єкти сплати мита.
6. Суб’єкти сплати мита та їх характеристика.
7. Порядок визначення мита до сплати.
8. Ставки мита та принципи їх встановлення.
9. Пільги при сплаті мита та їх характеристика.
10. Митна декларація та її зміст.
11. Особливості сплати мита юридичними та фізичними особами.

Податок на прибуток підприємства

Податок на прибуток підприємства є одним з головних прямих податків держави, питома вага якого в зведеному бюджеті держави складає в середньому за останні 5 років від 15 до 18 %. Законодавчою базою для його нарахування та сплати є Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”, який був прийнятий 28 грудня

1994 р. № 334/94-ВР з подальшими змінами та доповненнями. Найсуттєвіші зміни та доповнення, у тому числі й методологічного характеру, були внесені Законом України “Про зміни та доповнення до Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22 травня 1997 р. № 283/97-ВР.

Прийняте та чинне законодавство має як позитивні, так і негативні риси. До позитивних можна віднести: стимулюючий характер Закону та спрямованість його на підвищення ділової активності підприємств; він є одним із головних регуляторів економіки як на макро-, так і на мікрорівні; база оподаткування включає всі види доходів підприємства. Серед недоліків можна назвати такі: складність розрахунку та обчислення оподаткованого обороту; недосконала система прискореної амортизації; зростання ціни та негативний вплив цього на споживача; можливість ухиляння від сплати податку та зменшення бази оподаткування; пропорційна ставка оподаткування незалежно від виду діяльності підприємства тощо.

Платниками податку на прибуток є резиденти та нерезиденти. До резидентів належать суб'єкти підприємницької діяльності; бюджетні, громадські та інші організації; установи та організації, чия діяльність, спрямована на отримання прибутку як на території України, так і за її межами. З числа нерезидентів до платників податку належать фізичні та юридичні особи будь-якої організаційно-правової форми, які отримують доходи з джерел їх походження в Україні, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичний статус або імунітет згідно з міжнародними договорами України або законами. До платників податку належать підприємства залізничного транспорту, Національний банк України, установи пенітенціарної системи, які мають особливості при визначенні та обчисленні сплати цього податку.

Об'єктом оподаткування є прибуток, який визначається шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу звітного періоду на суму валових витрат і суму амортизаційних відрахувань.

Валовий дохід визначається як загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, яка отримана від усіх видів діяльності та нарахована протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за її межами. Він включає загальні доходи від продажу товарів (робіт, послуг), цінних паперів, від здійснення банківських, страхових та інших операцій з надання фінансових послуг, доходи від спільної діяльності у вигляді дивідендів, отриманих від нерезидентів, процентів, роялті, володіння

борговими вимогами, а також доходів від операцій лізингу (оренди). До складу валового доходу не включаються суми акцизного збору, податку на додану вартість, які отримані чи нараховані у складі продажу продукції, сума коштів або вартість майна, яка отримана платником майна як компенсація за примусове відчуження державного іншого майна тощо.

Валові витрати виробництва та обігу визначаються як сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальних формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), що придбані або виготовляються таким платником податку для їх подальшого використання у власній господарській діяльності.

Під терміном **амортизація** розуміють поступове віднесення на собівартість витрат на придбання, виготовлення або поліпшення основних фондів і нематеріальних активів у межах норм амортизаційних відрахувань. Амортизації підлягають витрати на придбання основних фондів і нематеріальних активів для власного виробничого використання, включаючи витрати на придбання племінної худоби та придбання, закладення і вирощування багаторічних насаджень до початку плодоношення; самостійне виготовлення основних фондів для власних виробничих потреб, включаючи витрати на виплату заробітної плати працівникам, які були зайняті у процесі виготовлення таких основних фондів; проведення всіх видів ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних фондів; поліпшення якості земель, не пов'язаних з будівництвом. Деякі витрати (наприклад, придбання і відгодівля продуктивної худоби; вирощування багаторічних плодоносних насаджень тощо) не підлягають амортизації, а повністю відносяться до складу валових витрат. Існує кілька методів розрахунку амортизаційних відрахувань. Для основних фондів і нематеріальних активів застосовується лінійний метод. Його сутність полягає в тому, що відрахування проводяться рівними частками виходячи з первинної вартості, нормативного строку та норм амортизаційних відрахувань. Для основних фондів існує інша методика розрахунку. Усі основні фонди поділяються на чотири групи. До першої належать будівлі, споруди, їх структурні компоненти, передавальні пристрої, у тому числі житлові будинки та їх частини (квартири і місця загального користування). До другої групи належить автомобільний транспорт і вузли (запасні частини) до нього, меблі, побутові електронні, оптичні, електромеханічні прилади та інструменти, інше

конторське (офісне) обладнання, устаткування та приладдя до них. До третьої групи належать будь-які основні фонди, які не включені до 1-ї та 2-ї груп. До четвертої групи належать електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, їх програмне забезпечення, пов'язані з ними засоби зчитування або друкування інформації, інші інформаційні системи, телефони (у тому числі стільникові), мікрофони та рації, вартість яких перевищує вартість малоцінних товарів (предметів). Для кожної з цих груп визначено норму амортизації в розрахунку на податковий квартал: для першої 2 %, для другої — 10 %, для третьої — 6 %, для четвертої — 15 %. У деяких випадках може бути застосований прискорений метод амортизації основних фондів. Строк такої амортизації становить 7 років і норми амортизації змінюються за роками: у перший рік — 15 %, у другий — 30 %, у третій — 20 %, у четвертий — 15 %, у п'ятий — 10 %, у шостий та сьомий — по 5 %. Балансова вартість групи основних фондів на початок звітної періоду розраховується за формулою

$$B(a) = B(a - 1) + П(a - 1) - V(a - 1) - A(a - 1),$$

де $B(a)$ — балансова вартість групи на початок звітної періоду;

$B(a - 1)$ — балансова вартість групи на початок періоду, що передував звітному;

$П(a - 1)$ — сума витрат, пов'язаних з придбанням основних фондів, здійсненням капітального ремонту, реконструкцій, модернізацій та з іншим поліпшенням основних фондів протягом періоду, що передував звітному;

$V(a - 1)$ — сума виведених з експлуатації основних фондів протягом періоду, що передував звітному;

$A(a - 1)$ — сума амортизаційних відрахувань, нарахованих у періоді, що передував звітному.

Загалом платник податку має змогу самостійно прийняти рішення про застосування інших норм амортизації, які не перевищують зазначених вище.

З 1 січня 1004 р. чинним законодавством України встановлено ставку оподаткування 25 %.

Завдання 37

Взуттєва фабрика щоквартально виробляє та реалізує 7000 пар взуття. Середня ринкова ціна однієї пари взуття становить 144 гр.

Умовно-постійні витрати — 235000 грн за квартал, змінні витрати на одну пару взуття — 57 грн. Для виробництва продукції підприємство використовує обладнання першої групи амортизації на суму 1000000 грн, другої — на суму 400000 грн, третьої — 500000 грн, четвертої — 270000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який має сплатити фабрика за квартал.

Приклад розв'язання. Визначають такі показники:

валовий дохід за квартал:

$$7000 \cdot 144 = 1008000 \text{ грн};$$

розмір ПДВ:

$$1008000 \cdot 0,1667 = 168034 \text{ грн};$$

валовий дохід без ПДВ:

$$1008000 - 168034 = 911966 \text{ грн};$$

змінні витрати:

$$7.000 \cdot 57 = 339000 \text{ грн}.$$

Розраховуються амортизаційні відрахування:

$$\text{група 1: } 1000000 \cdot 2 : 100 = 20000 \text{ грн};$$

$$\text{група 2: } 400000 \cdot 10 : 100 = 40000 \text{ грн};$$

$$\text{група 3: } 50000 \cdot 6 : 100 = 30000 \text{ грн};$$

$$\text{група 4: } 270000 \cdot 15 : 100 = 40500 \text{ грн}.$$

Разом амортизаційних відрахувань: 130500 грн.

Визначається оподатковуваний розмір прибутку:

$$911966 - 235000 - 339000 - 130500 = 207466 \text{ грн}.$$

Обчислюється розмір податку на прибуток до сплати:

$$207466 \cdot 25 : 100 = 51867 \text{ грн}.$$

Завдання 38

Підприємство виробляє та реалізує радіоприймачі на території України за середньоринковою ціною 250 грн за одиницю. Для виробництва на одиницю продукції витрачається сировина та матеріали на суму 60 грн (разом з ПДВ), витрати, які пов'язані зі зберіганням та реалізацією продукції, становлять 80 грн на одиницю продукції. Розрахувати розмір податку на прибуток, який має сплатити підприємство з одиниці продукції.

Завдання 39

Підприємство виробляє ювелірні вироби за місяць на суму 2000000 грн. Вартість сировини та матеріалів, отриманих в Україні, з яких виробляються ці вироби, разом з ПДВ 650000 грн. Витрати, які пов'язані з виробництвом та реалізацією цієї продукції, становить 800000 грн. Ставка акцизного збору на ці товари встановлено в розмірі 35 %. Визначити розмір акцизного збору, ПДВ та податку на прибуток, які має сплатити підприємство.

Завдання 40

За звітний період підприємство реалізувало виробів на 50000 грн. Витрати на сировину та матеріали становили 15000 грн. За цей самий період підприємство виплатило своїм робітникам заробітної плати на суму 13000 грн., придбало науково-виробничої літератури на суму 1000 грн. Крім того, від пов'язаної особи підприємство отримало фінансову допомогу в розмірі 25000 грн. На балансі підприємства є виробничий цех, балансова вартість якого на початок звітного періоду становила 175000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який має сплатити підприємство.

Завдання 41

Підприємство виробляє та реалізує металеві вироби. Для здійснення процесу виробництва воно має цехові приміщення балансовою вартістю на початок звітного періоду 75000 грн, загальна виручка від реалізації виробленої продукції становить 45000 грн. Витрати на сировину та матеріали, електроенергію становлять 15000 грн, оплата праці робітників – 2400 грн, інші витрати – 900 грн. З іншої організації отримано доходів у вигляді дивідендів на суму 3000 грн. Розрахувати податок на прибуток, який має сплатити підприємство.

Завдання 42

Адвокатська фірма, яка надає юридичним і фізичним особам юридичні послуги, отримала за місяць 60000 грн валового доходу, з якого сплатило відповідно до законодавства суму ПДВ. Фірма орендує приміщення загальною площею 20 кв. м, за кожний метр сплачуючи щомісяця орендну плату в розмірі 100 грн. Для службових цілей має автомобіль вартістю 4000 грн, а також офісні меблі балансовою вартістю на початок звітного періоду 18000 грн. За звітний період пра-

цівникам фірми була виплачена заробітна плата в сумі 5000 грн. За звітний місяць фірма придбала акцій в акціонерному банку на суму 12000 грн. Визначити, яку суму податку на прибуток має сплатити адвокатська фірма.

Завдання 43

Торговельно-посередницьке підприємство займається певною діяльністю. За звітний період воно отримало від виробника товарів на суму 25000 грн, а реалізувала на суму 55000 грн. Від здійснення бартерних операцій отримано доходу на суму 20000 грн. Підприємство здавало в оренду свої приміщення, отримуючи орендну плату в розмірі 5000 грн. За цей самий період виплачено заробітної плати в сумі 3000 грн. Підприємство має також у власності приміщення вартістю на початок звітного періоду 70000 грн. Розрахувати суму податку на прибуток, яку має сплатити підприємство.

Завдання 44

Торговельно-посередницьке підприємство за звітний період продало товарів на суму 200000 грн, при цьому сплатило за придбані товари 75000 грн. Для здійснення своєї діяльності воно орендує офісне приміщення площею 70 кв. м і приміщення під склад загальною площею 140 кв. м. Орендна плата за місяць така: за офісне приміщення — 25 грн, за складські — 15 грн (за 1 м², чи це вся сума орендної плати?) Підприємство виплатило заробітної плати своїм працівникам у розмірі 10000 грн. На підприємстві на балансі на початок року перебувало обладнання на суму 40000 грн, за рекламу продукції воно заплатило 3000 грн. Розрахувати податок на прибуток, який має сплатити підприємство.

Завдання 45

Виробниче підприємство за звітний період виробило та реалізувало продукції на суму 80000 грн. При виробництві воно витратило сировини та матеріалів у сумі 15000 грн. За цей самий час воно виплатило заробітної плати своїм робітникам на суму 10000 грн. Підприємство має на балансі виробничі приміщення вартістю 150000 грн, автомобілі вартістю 25000 грн, комп'ютерну та іншу обчислювальну техніку вартістю 12000 грн. Воно перерахувало кошти в розмірі 2000 грн у благодійний фонд. За звітний період підприємство сплатило податок

на землю в розмірі 1200 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який підприємство має сплатити за звітний період.

Завдання 46

Відкрите акціонерне товариство надає транспортні послуги. Для здійснення своєї діяльності воно має 5 легкових і 10 вантажних автомобілів загальною вартістю на початок звітного періоду 300000 грн, а також гараж вартістю 80000 грн. За звітний період підприємство надало послуг на суму 45000 грн. Було використано запасних частин на суму 5000 грн., сплачено податок з власників транспортних засобів на суму 14000 грн. Робітникам була виплачена заробітна плата в сумі 3500 грн. Визначити розмір прибутку, який має сплатити автотранспортне підприємство до бюджету.

Завдання 47

Підприємство, яке займається рекламною діяльністю, має на своєму балансі офіс вартістю 20000 грн. Крім того, воно орендує приміщення площею 20 кв. м, за яке сплачує орендну плату в розмірі 20 грн за кв. м. За звітний період воно надало послуги, отримавши за це 35000 грн. Було виплачено заробітної плати в сумі 3000 грн, сплачено за папір для виробничих цілей – 4000 грн, інші виробничі витрати – 5400 грн. Визначити, яку суму податку на прибуток має сплатити підприємство.

Завдання 48

Фабрика з виробництва жіночого одягу шие та реалізує спідниці. За звітний період було виготовлено 5000 од. продукції по 150 грн. за одиницю. На балансі фабрики є приміщення вартістю на початок звітного періоду 60000 грн. Продукція виробляється на обладнанні, вартість якого на початок періоду становить 45000 грн, вартість обчислювальної техніки – 12000 грн. За цей самий час робітникам була виплачена заробітна плата в сумі 4500 грн і премія в розмірі 2000 грн. Пов'язаною особою надана додаткова фінансова допомога в розмірі 10000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який має сплатити до бюджету фабрика.

Завдання 49

Виробниче підприємство за звітний період виробило та продало продукції на суму 500000 грн, у тому числі акцизного збору 35000 грн. На виробництво продукції витрачено:

- сировини та матеріалів (разом з ПДВ) — 150000 грн;
- виплачено заробітної плати в сумі 135000 грн;
- амортизація обладнання та приміщень 40000 грн;
- різні податкові платежі в розмірі 85000 грн;
- реклама 35000 грн.

Розрахувати податок на прибуток, який повинно сплатити підприємство за звітний період.

Завдання 50

У звітному періоді підприємство виробило та реалізувало за місяць 4000 од. виробів, вартість одного виробу становить 20 грн. Було витрачено сировини та матеріалів на 15000 грн, палива та електроенергії на — 4500 грн, заробітна плата була виплачена в сумі 8000 грн. Амортизаційні відрахування за квартал становили 33000 грн, а сума податкових платежів — 3000 грн. Розрахувати податок на прибуток, який має сплатити підприємство за місяць.

Завдання 51

Підприємство за місяць реалізувало продукції на суму 90000 грн. Заробітна плата робітників становила 13000 грн, інші витрати підприємства за звітний період 20000 грн. Балансова вартість основних фондів на початок звітного періоду така: 1-ша група — 700000 грн, 2-га група — 500000 грн, 3-тя група — 600000 грн, 4-та група — 200000 грн. Визначити розмір прибутку, який має заплатити підприємство до бюджету.

Завдання 52

Підприємство займається наданням послуг за межами України та реалізацією продукції на внутрішньому ринку країни. За надані послуги за місяць за кордоном підприємство отримало \$ 3000 США (курс валюти Національного банку — 5,05 грн за 1 долар). За звітний період воно реалізувало продукції на 1200000 грн, з яких має також сплатити ПДВ. За виконану роботу підприємство сплатило своїм робітникам заробітну плату в сумі 130000 грн. За отриману продукцію постачальникам підприємство перерахувало 900000 грн. На по-

чаток звітного періоду підприємство має на своєму балансі основних фондів на суму: 1-ша група — 100000 грн, 2-га група — 70000 грн, 3-тя група — 25000 грн, 4-та група — 15000 грн. Розрахувати податок на прибуток, який має сплатити підприємство.

Завдання 53

Підприємство отримало по імпорту товарів на суму \$10000 США (курс валюти Національного банку України — 5,05 грн за 1 долар). За отриманий товар сплачено митних зборів на суму 2500 грн. Витрати з транспортування товарів до підприємства становлять 800 грн на всі партію товару. На території України придбаний товар буде реалізований у середньому з націнкою 25 %. Підприємство виплатило своїм робітникам заробітної плати на суму 12000 грн. Воно має на балансі основних фондів 2-ї групи на 15000 грн. Розрахувати суму податку на прибуток, яку має сплатити підприємство за звітний місяць.

Завдання 54

Виробниче підприємство реалізувало продукції на суму 15000000 грн. Собівартість виробленої продукції становить 6500000 грн. Підприємство за звітний період отримало прибуток від реалізації товарно-матеріальних коштів на суму 150000 грн. Доходи від позареалізаційних операцій становлять 65000 грн. Крім того, підприємство отримало дивідендів за своїми акціями, які вкладені в інші підприємства, у сумі 5500 грн. За звітний період підприємство сплатило податку із власників транспортних засобів на суму 12000 грн, і податку за землю на суму 80000 грн. Витрати на утримання соціальної сфери становлять 18000 грн. Перераховано до благодійних фондів 1000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який має сплатити виробниче підприємство за звітний період.

Завдання 55

Торгова біржа отримала за надані послуги 1500000 грн доходу разом з ПДВ. Витрати, пов'язані з наданням послуг, становили 800000 грн. Також вона сплатила податок за землю — 3000 грн, податок із власників транспортних засобів — 8000 грн. Крім посередницької діяльності, було реалізовано власних основних засобів на суму 5000 грн. Розрахувати розмір податку на прибуток, який має сплатити товарна біржа.

Завдання 56

Оптово-посередницьке підприємство за три місяці реалізувало товарів на суму 1400000 грн. За отримані товари постачальнику було перераховано 1000000 грн. Витрати підприємства за звітний період становили 1200000 грн. Крім того, було сплачено податок із власників транспортних засобів — 5000 грн, податок на землю — 3000 грн. На балансі підприємства на початок звітного періоду було основних фондів 1-ї групи на суму 350000 грн., 2-ї групи — 200000 грн, 3-ї групи — 70000 грн, 4-ї групи — 35000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, який має перерахувати оптово-посередницьке підприємство до бюджету за звітний період.

Завдання 57

Акціонерне товариство відкритого типу, яке займається переробкою сировини, отримало за звітний період валового доходу на суму 4500000 грн, валові витрати, пов'язані з діяльністю підприємства, становили 2500000 грн. Підприємство сплатило податок на землю 10000 грн, податок з власників транспортних засобів 8500 грн, на благодійну діяльність відраховано 2000 грн. Розрахувати суму податку на прибуток, який має сплатити підприємство за звітний період.

Завдання 58

За перший квартал виробниче підприємство має такі показники діяльності:

- 1) виручка від реалізації продукції — 500000 грн, від проведення посередницьких операцій — 15000 грн;
- 2) валові витрати підприємства:
  - на придбання сировини та матеріалів для виробничих цілей — 150000 грн;
  - амортизаційні відрахування — 450000 грн;
  - транспортні витрати — 70000 грн;
  - за послуги стороннім організаціям — 3500 грн;
  - одержано дивідендів за акціями, які належали підприємству, на суму 1200 грн;
  - сплачено податкових платежів до бюджетів усіх рівнів, крім ПДВ, на суму 65000 грн.

Розрахувати суму податку на прибуток, який підприємство має сплатити за звітний період.

Завдання 59

Підприємство виробляє та реалізує продукцію за межі України. За звітний період було отримано коштів за реалізовану продукцію на суму \$20000 (курс на момент надходження — 5.05 грн за 1 долар). На суму відвантаженого товару нараховано митні збори на суму 5000 грн. Крім експорту, підприємство реалізувало товарів на внутрішньому ринку на суму 35000 грн. Виробничі витрати становили 35000 грн, фонд оплати праці — 15000 грн, інші витрати, які пов'язані з маркетинговими заходами, 6000 грн, витрати зі збуту продукції — 12000 грн. Підприємство має на балансі основні фонди першої групи на суму 150000 грн, другої групи — 15000 грн, четвертої — 12000 грн. Визначити податок на прибуток, який має сплатити підприємство за звітний період.

Завдання 60

Виробниче підприємство за звітний квартал виробило та реалізувало продукції на суму 2500000 грн. Матеріальні витрати, які ввійшли до собівартості, становили 70000 грн, витрати на утримання соціальної сфери — 7000 грн, інші витрати, які пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, — 120000 грн. За звітний період сплачено податкових платежів; податку з власників транспортних засобів — 1500 грн; земельного податку — 4500 грн. За перші два місяця кварталу було сплачено авансові платежі податку на прибуток у сумі 24000 грн. Крім того підприємство отримало прибуток від реалізації основних фондів — 8000 грн, дивідендів на вкладений капітал 5000 грн. На балансі підприємства залишились основні фонди першої групи амортизації в сумі 100000 грн, другої — 25000 грн, третьої — 14000 грн, четвертої — 8000 грн. Визначити розмір податку на прибуток, яку підприємство має сплатити до бюджету з урахуванням раніше сплачених сум цього податку.

Завдання 61

Виробниче підприємство за звітний квартал виробило та реалізувало продукції на суму 1500000 грн. Від посередницької діяльності воно отримало 350000 грн. Витрати, які пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції та посередницькою діяльністю, становлять 950000 грн. До бюджету сплачено податкових платежів (крім ПДВ) на суму 250000 грн. Авансові платежі з податку на прибуток становили

ли за два місяці 15000 грн. Визначити, яку кінцеву суму податку на прибуток має сплатити підприємство за звітний квартал.

Завдання 62

Підприємство за звітний квартал отримало валовий дохід від своєї основної діяльності на суму 2500000 грн, від додаткової діяльності — на суму 450000 грн. Валові витрати, які пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, а також з додатковою діяльністю становлять 1000000 грн. Прибуток від акцій, які належать цьому підприємству, становить 15000 грн. За звітний період підприємство сплатило податкових платежів (крім ПДВ) на суму 120000 грн, перерахувало авансових платежів податку на прибуток у сумі 25000 грн. На благодійні цілі перераховано 15000 грн. Визначити, яку суму податку на прибуток має сплатити наприкінці кварталу підприємство.

Завдання 63

Акціонерне товариство, яке займається виробничою діяльністю, за звітний квартал має такі показники господарсько-фінансової діяльності:

- 1) виручка від реалізації продукції — 4500000 грн;
- 2) виручка від аукціонних торгів — 500000 грн;
- 3) виручка від додаткової підприємницької та посередницької діяльності — 350000 грн;
- 4) валові витрати, які пов'язані з проведенням виробничої та іншої діяльності, 3500000 грн;
- 5) перераховано на соціальні потреби будинку відпочинку 25000 грн;
- 6) на благодійні цілі перераховано 2000 грн;
- 7) авансова сума податку на прибуток 50000 грн.

Розрахувати розмір податку на прибуток, який має сплатити підприємство до бюджету.

Питання для перевірки

1. Платники податку на прибутку та їх характеристика.
2. Об'єкт податку на прибуток і його зміст.
3. Законодавча база податку на прибуток та її характеристика.
4. Валовий дохід підприємства та його характеристика.
5. Валові витрати підприємства та їх зміст.

6. Амортизаційні відрахування та методика їх розрахунку.
7. Ставки податку на прибуток.
8. Пільги з податку на прибуток і порядок їх надання.
9. Строки сплати податку на прибуток.
10. Відповідальність за своєчасність і правильність нарахування податку на прибуток.
11. Особливості сплати податку на прибуток підприємств різних напрямів діяльності.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ЗА ТЕМАМИ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Концептуальні засади податкової політики

1. Податкова політика та її сутність.
2. Макро- та мікрорівні податкової політики, їх особливості.
3. Державна податкова політика та її характеристика.
4. Дискредитиційна та антидискредитиційна державна податкова політика.
5. Економічна теорія Д. Кейнса та її зміст.
6. Економічна теорія А. Лафера та її зміст.

Тема 2. Історичний аспект розвитку податкової політики держави

1. Податкова політика та економічні умови її появи.
2. Податкова політика Римської імперії.
3. Податкова політика Західної та Центральної Європи.
4. Податкова політика Русі до XVI ст. і види податків.
5. Податкова політика України до 1917 р.
6. Податкова політика часів СРСР.

Тема 3. Теоретичні та методологічні основи податкового менеджменту

1. Податковий менеджмент і його сутність.
2. Рівні податкового менеджменту та їх характеристики.
3. Принципи податкового менеджменту.
4. Проблеми, які розв'язує податковий менеджмент.
5. Мета та завдання податкового менеджменту.

6. Головні завдання податкового менеджменту.
7. Функції податкового менеджменту.
8. Стратегічний і тактичний податковий менеджмент.

Тема 4. Система інформаційного забезпечення податкового менеджменту

1. Інформаційне забезпечення та його сутність.
2. Зовнішні та внутрішні користувачі інформаційної бази та їх характеристика.
3. Вимоги до інформаційної бази.
4. Система показників інформаційної бази податкового менеджменту.

Тема 5. Податковий аналіз і його місце в системі функціонування податкового менеджменту

1. Податковий аналіз, його сутність і зміст.
2. Класифікація податкового аналізу за різними ознаками.
3. Функції податкового аналізу.
4. Принципи податкового аналізу.
5. Порядок проведення системного податкового аналізу.
6. Етапи проведення комплексного податкового аналізу.
7. Класифікація методів податкового аналізу за різними ознаками.

Тема 6. Планування податкових платежів як складова податкового менеджменту

1. Планування податкових платежів, його сутність і зміст.
2. Рівні плану податкових платежів і їх зміст.
3. Розробка плану податкових платежів і його сутність.
4. Заходи щодо розробки плану податкових платежів.
5. Методи розробки плану податкових платежів.
6. Види планів податкових платежів на підприємстві.
7. Стратегія податкового планування підприємства та етапи її розробки.
8. Показники ефективності плану податкових платежів підприємства.
9. Оптимізація плану податкових платежів підприємства та її характеристика.

Тема 7. Система та методи контролю податкового менеджменту

1. Податковий контроль, його зміст і сутність.
2. Внутрішній і зовнішній податковий контроль та їх характеристика.
3. Комплексний податковий контроль і його зміст.
4. Методи боротьби з тими, хто ухиляється від сплати податків.
5. Види порушень податкового законодавства.
6. Види покарань за порушення податкового законодавства.

Тема 8. Податкове регулювання в системі податкового менеджменту

1. Податкове регулювання та його сутність.
2. Здійснення державного податкового регулювання в Україні.
3. Принципи організації та функції податкового регулювання.
4. Методи проведення податкового регулювання.
5. Пільги щодо податків та їх місце в податковій політиці підприємства.
6. Принципи надання пільг з оподаткування на підприємстві.
7. Класифікація пільг і їх характеристика.
8. Організація вільних економічних зон в Україні та їх значення для економічного розвитку держави.
9. Офшорні зони та особливості організації оподаткування в них.

Тема 9. Система оподаткування та її складові

1. Система оподаткування та її сутність.
2. Податкова база та її характеристика.
3. Принципи побудови системи оподаткування та особливості застосування їх в Україні.
4. Закони, які потрібно враховувати при побудові системи оподаткування.
5. Цільові установи при побудові системи оподаткування.

Тема 10. Податки, функції, які вони виконують, та їх класифікація

1. Податки та їх сутність і значення у фінансовій системі України.
2. Функції податків.

3. Місце податків у фінансовій системі підприємства.
4. Переміщення податків між суб'єктами системи оподаткування.
5. Класифікація податків за різними ознаками.

Тема 11. Податкове право та його складові

1. Податкове право як складова фінансового права.
2. Податкові правовідносини та їх сутність.
3. Суб'єктивне податкове право та його зміст.
4. Принципи та методи податкового права.
5. Податкові закони: їх види та зміст.
6. Плата, відрахування, податки та їх характеристика.
7. Елементи податкового права та терміни податкового права.
8. Податкові ставки та їх види.

Тема 12. Порядок і способи сплати податків

1. Порядок сплати податків і його зміст.
2. Кадастровий спосіб сплати податків і його зміст.
3. Спосіб сплати податку “у джерела”.
4. Авансовий спосіб сплати податків.
5. Спосіб сплати податку згідно з поданою податковою декларацією.

Тема 13. Податкова політика в інших державах світу

1. Податкова політика зарубіжних країн та її особливості.
2. Види податків зарубіжних країн.
3. Особливості порядку нарахування та сплати деяких податків у різних країнах світу.
4. Податкове право в різних країнах та його особливості.
5. Методи розрахунку об'єктів оподаткування та його елементів.
6. Пільги щодо податків і методика їх застосування.
7. Податкова звітність і права податкових органів.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

Реферат на тему: “Податкова політика підприємства та характеристика її елементів”.

Відповіді на запитання:

1. Вимоги до інформаційної бази, яка необхідна для податкового менеджменту.
2. Класифікація видів аналізу за різними ознаками.
3. Планування податкових платежів залежно від рівня управління.

Варіант 2

Реферат на тему “Податкове регулювання та його зміст”.

Відповіді на запитання:

1. Які законодавчі та нормативні документи входять до складу інформаційної податкової бази.
2. Функції податкового аналізу та їх характеристика.
3. Порядок та етапи податкового планування на підприємстві.

Варіант 3

Реферат на тему “Інформаційне забезпечення податкового менеджменту та його зміст”.

Відповіді на запитання:

1. Принципи проведення податкового аналізу.
2. Податкова стратегія підприємства та етапи її розробки.
3. Податковий контроль і його види.

Варіант 4

Реферат на тему “Податковий аналіз та методи його проведення на різних рівнях податкового менеджменту”.

Відповіді на запитання:

1. Податковий календар підприємства та його сутність.
2. Пільги щодо податків, які може отримати підприємство, та їх види.
3. Внутрішній податковий контроль і методи його проведення на підприємстві.

Варіант 5

Реферат на тему “Податкове планування та його місце в системі загальної фінансової стратегії підприємства”.

Відповісти на запитання:

1. Джерела інформації для проведення аналізу податкових платежів підприємства.
2. Види податкового контролю та їх характеристика.
3. Вільні економічні зони та їх місце в загальній системі податкового регулювання.

Варіант 6

Реферат на тему “Податкова система та її складові”.

Відповісти на запитання:

1. Податок і його сутність.
2. Загальнодержавні податкові платежі та їх види.
3. Способи сплати податкових платежів і їх характеристика.

Варіант 7

Реферат на тему “Принципи будування податкової системи та їх зміст”.

Відповісти на запитання:

1. Обов’язкові відрахування та їх характеристика.
2. Місцеві податкові платежі та їх види.
3. Фіскальна функція податків і її зміст.

Варіант 8

Реферат на тему “Податкове право та його сутність”.

Відповісти на запитання:

1. Податкові ставки та їх визначення.
2. Прямі податки та їх види.
3. Регулювальна функція податків і її зміст.

Варіант 9

Реферат на тему “Класифікація податкових платежів за різними ознаками”.

Відповісти на запитання:

1. Суб’єкт оподаткування та його характеристика.
2. Непрямі податкові платежі та їх характеристика.
3. Перекладання податкових платежів і його характеристика.

Варіант 10

Реферат на тему: “Методи та способи сплати податкових платежів”.

Відповісти на запитання:

1. Податкова база та її характеристика.
2. Податкові платежі, які сплачують юридичні особи, та їх характеристика.
3. Податкові пільги та їх зміст.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Податковий політика та її сутність.
2. Державна податкова політика та її характеристика.
3. Податковий менеджмент підприємства та його особливості.
4. Принципи та проблеми, які розв’язує податковий менеджмент.
5. Мета та завдання державного податкового менеджменту.
6. Основні завдання податкового менеджменту підприємства.
7. Мета та завдання податкового менеджменту підприємства.
8. Склад податкового менеджменту підприємства та його характеристика.
9. Складові державного податкового менеджменту та їх зміст.
10. Економіко-статистичні методи аналізу та планування податкових платежів.
11. Податкове регулювання як складова податкового менеджменту.
12. Напрями вдосконалення методів аналізу та планування податкових платежів підприємства.
13. Інформаційне забезпечення податкового менеджменту та його сутність.
14. Зовнішні та внутрішні користувачі інформаційної бази та їх характеристика.
15. Вимоги до інформаційної бази.
16. Система показників інформаційної бази податкового менеджменту.
17. Показники ефективності податкового менеджменту підприємства.
18. Податковий аналіз, його сутність і зміст.
19. Класифікація видів податкового аналізу за різними ознаками.
20. Функції податкового аналізу.

21. Принципи податкового аналізу.
22. Порядок проведення системного податкового аналізу.
23. Етапи проведення комплексного податкового аналізу.
24. Класифікація методів податкового аналізу за різними ознаками.
25. Планування податкових платежів на рівні держави та його зміст.
26. Значення плану податкових платежів на державному рівні для визначення загального бюджету.
27. Методи розрахунку податкових платежів на державному рівні.
28. Місце планування податкових платежів у загальній фінансовій стратегії підприємства.
29. Принципи планування податкових платежів і їх зміст.
30. Організація планування податкових платежів на підприємстві та її зміст.
31. Стратегічне податкове планування підприємства та його особливості.
32. Тактичне податкове планування підприємства та його характеристика.
33. Оперативне планування податкових платежів підприємства та його зміст.
34. План податкових платежів на різних рівнях управління та їх зміст.
35. Розробка плану податкових платежів і його сутність.
36. Заходи щодо розробки плану податкових платежів.
37. Методи розробки плану податкових платежів підприємства.
38. Види планів податкових платежів на підприємстві.
39. Стратегія податкового планування підприємства та етапи її розробки.
40. Показники ефективності плану податкових платежів підприємства.
41. Оптимізація плану податкових платежів підприємства та її характеристика.
42. Розробка окремих податкових платежів підприємства.
43. Податковий календар і його зміст.
44. Податковий контроль, його зміст і сутність.
45. Органи, які здійснюють податковий контроль в Україні, та їх характеристика.

46. Повноваження контролюючих органів і їх зміст.
47. Зовнішній податковий контроль і його зміст.
48. Внутрішній податковий контроль і його характеристики.
49. Комплексний податковий контроль і його зміст.
50. Причини, які спонукають ухиленню від сплати податків.
51. Методи боротьби з тими хто, ухиляється від сплати податків.
52. Види порушень податкового законодавства.
53. Види покарань за порушення податкового законодавства.
54. Податкове регулювання та його сутність.
55. Здійснення державного податкового регулювання в Україні.
56. Принципи організації та функції податкового регулювання.
57. Методи податкового регулювання.
58. Ефективність проведення податкового регулювання в Україні та шляхи її підвищення.
59. Пільги щодо податків та їх місце в податковій політиці підприємства.
60. Принципи надання пільг при оподаткуванні підприємства.
61. Класифікація пільг і їх характеристика.
62. Організація вільних економічних зон в Україні та їх значення для економічного розвитку держави.
63. Принципи організації вільних економічних зон в Україні.
64. Вимоги, які потрібно дотримуватися при організації вільних економічних зон.
65. Характеристика відкритих вільних економічних зон України.
66. Офшорні зони та їх характеристика.
67. Особливості організації оподаткування в офшорних зонах світу.
68. Джерела інформаційної бази податкового менеджменту та їх характеристика.
69. Методи обробки інформації для проведення аналізу податкових платежів підприємства.
70. Організації податкового менеджменту на підприємстві та її зміст.
71. Ефективність податкового менеджменту підприємства та її значення.
72. Рівні податкового менеджменту та їх характеристика.
73. Аналіз податкових платежів як складової податкового менеджменту.

74. Стратегії податкового менеджменту та їх характеристика.
75. Податковий менеджмент як складова загальної податкової політики підприємства.
76. Методи отримання та обробки інформації для податкового менеджменту.
77. Методи здійснення державного податкового контролю та їх характеристика.
78. Податковий менеджмент держави та його сутність.
79. Податковий менеджмент підприємства та характеристика його складових.
80. Податкова політика підприємства: її мета та завдання.
81. Система оподаткування та її сутність.
82. Податкова база та її характеристика.
83. Принципи побудови системи оподаткування та особливості застосування їх в Україні.
84. Закони, які потрібно враховувати при побудові системи оподаткування.
85. Цільові установи при побудові системи оподаткування.
86. Податки та їх сутність і значення у фінансовій системі України.
87. Функції податків.
88. Місце податків у фінансовій системі підприємства.
89. Перекладання податків між суб'єктами системи оподаткування.
90. Класифікація податків за різними ознаками.
91. Сутність податку на додану вартість.
92. Порядок розрахунку ПДВ та його ставки.
93. Акцизний збір і визначення підакцизних товарів. Ставки акцизного збору та чинники, від яких вони залежать.
94. Порядок сплати акцизного збору.
95. Мито та його характеристика. Митні ставки та особливості їх формування.
96. Податок на прибуток і його економічна сутність.
97. Об'єкт податку на прибуток і методика його розрахунку. Ставки податку на прибуток і їх застосування.
98. Податок на доходи фізичних осіб та його характеристика.
99. Майнові податки та їх характеристика.
100. Податок на землю і його характеристика.

101. Податок з власників транспортних засобів і порядок його сплати.
102. Державне мито та його характеристика.
103. Податки за використання ресурсів і порядок їх нарахування.
104. Збори на обов'язкове пенсійне страхування та його характеристика.
105. Збори на обов'язкове соціальне страхування та їх зміст.
106. Збір на страхування на випадок безробіття та порядок його розрахунку.
107. Інші збори та обов'язкові платежі та їх зміст.
108. Податкове право як складова фінансового права.
109. Податкові правовідношення та їх сутність.
110. Суб'єктивне податкове право та його зміст.
111. Принципи та методи податкового права.
112. Податкові закони: їх види і зміст.
113. Плата, відрахування, податки та їх характеристика.
114. Елементи податкового права та терміни податкового права.
115. Податкові ставки та їх види.
116. Порядок оплати податків і його зміст.
117. Кадастровий спосіб оплати податків і його зміст.
118. Спосіб оплати податку "у джерела".
119. Авансовий спосіб сплати податків.
120. Спосіб сплати податку згідно з поданою податковою декларацією.

ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

з дисципліни

“ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА”

1. *Зазначте, яка з функцій не є функцією держави:*
  - 1) економічна;
  - 2) екологічна;
  - 3) оборона та охорона здоров'я;
  - 4) керівництво приватними підприємствами.
2. *Податкова політика визначається на рівнях:*
  - 1) одному;
  - 2) двох;

- 3) трьох;
- 4) чотирьох.

3. *Макрорівень податкової політики — це рівень:*

- 1) держави;
- 2) підприємства;
- 3) громадянина;
- 4) іноземного інвестора.

4. *Мікрорівень податкової політики — це рівень:*

- 1) держави;
- 2) суспільства загалом;
- 3) підприємства;
- 4) між державами.

5. *На макрорівні податкову політику розробляють:*

- 1) державні органи;
- 2) працівники підприємства;
- 3) громадяни;
- 4) іноземні інвестори.

6. *Зазначте, яка з функцій не є функцією податків:*

- 1) фіскальна;
- 2) оборона та охорона громадян;
- 3) розподільча;
- 4) соціальна.

7. *Зазначте, яка з функцій є функцією податків:*

- 1) оборона та охорона громадян;
- 2) охорона навколишнього середовища;
- 3) економічна;
- 4) фіскальна.

8. *Держава має проводити дискреційну політику:*

- 1) коли знижується попит на вироби.
- 2) коли зростає виробництво товарів.
- 3) коли зростають доходи населення.
- 4) коли зростає обсяг валового національного продукту.

9. *Держава має проводити антидискреційну політику:*

- 1) коли знижується попит споживачів;
- 2) коли зменшується виробництво продукції;
- 3) коли зростає обсяг валового національного продукту;
- 4) коли зменшуються доходи споживачів.

10. Вперше найбільш організовану податкову систему було створено:

- 1) в Італії;
- 2) Греції;
- 3) Франції;
- 4) Німеччині.

11. Зазначте, які податки стягувались в основному на Русі в IX–X ст.:

- 1) перевіз;
- 2) сребщина;
- 3) волощина;
- 4) стація.

12. Зазначте, які з податків стягувались в Україні в XV ст.:

- 1) гостинне мито;
- 2) ямські;
- 3) пищальні;
- 4) волощина.

13. Головним завданням уведеної в XVII ст. посади “прибульник” було:

- 1) стягнення податків;
- 2) упровадження нових податків;
- 3) збільшення надходжень до казни держави;
- 4) збільшення розміру ставок оподаткування.

14. Зазначте, скільки рівнів охоплює податковий менеджмент?

- 1) один;
- 2) два;
- 3) три;
- 4) чотири.

15. Зазначте, який з рівнів не є рівнем податкового менеджменту:

- 1) державний;
- 2) галузевий;
- 3) підприємства;
- 4) громадяни.

16. До суб'єкта оподаткування належить:

- 1) майно та дохід підприємства;
- 2) платник податку;

- 3) розмір і рівень податку;
- 4) органи податкової адміністрації.

17. *Зазначте, що не є елементом податкового менеджменту:*

- 1) планування;
- 2) облік та аудит;
- 3) аналіз податкових платежів;
- 4) регулювання.

18. *Елементом податкового менеджменту є:*

- 1) облік та аудит;
- 2) розрахунок податкових платежів;
- 3) контроль;
- 4) виробнича програма.

19. *Здійснювати контроль за правильністю сплати податків підприємством мають право:*

- 1) інші підприємства;
- 2) спільні підприємства;
- 3) банки, в яких підприємство має розрахунковий рахунок;
- 4) нотаріальні контори.

20. *Об'єктом оподаткування може бути:*

- 1) майно та дохід підприємства;
- 2) рівень прибутку;
- 3) пільга, яка надається платникові податку;
- 4) платник податку.

21. *До функцій податкового менеджменту не належить:*

- 1) розробка податкової стратегії підприємства;
- 2) аналіз податкової системи підприємства;
- 3) організація контролю за виконанням податкової політики;
- 4) внесення змін до діючих методик розрахунку окремих податків.

22. *Стратегічний податковий менеджмент — це:*

- 1) сума валових доходів підприємства;
- 2) сума сукупних валових доходів держави;
- 3) валовий прибуток підприємства;
- 4) різниця між валовими доходами та валовими витратами підприємства.

23. *Тактичний податковий менеджмент* — це:
- 1) сума валових доходів підприємства;
  - 2) валовий прибуток підприємства;
  - 3) стратегічний податковий потенціал за мінусом податкових пільг;
  - 4) сума валових витрат підприємства.
24. *Податковий потенціал не залежить*:
- 1) від речових чинників виробництва;
  - 2) трудових чинників виробництва;
  - 3) інфраструктури навколо підприємства;
  - 4) сукупності управлінських дій керівництва підприємства.
25. *До зовнішніх користувачів інформації щодо податків належать*:
- 1) керівники підприємства;
  - 2) фінансові служби підприємства;
  - 3) власники та співвласники підприємства;
  - 4) кредитори.
26. *Головною метою зовнішніх користувачів інформації є*:
- 1) визначення суми сплачених непрямих податкових платежів;
  - 2) визначення суми сплачених прямих податкових платежів;
  - 3) визначення загальної суми сплачених податкових платежів;
  - 4) визначення виробничої програми підприємства.
27. *Для внутрішніх користувачів інформація щодо податкових платежів потрібна для*:
- 1) розробки податкової стратегії підприємства;
  - 2) визначення розміру валового доходу підприємства;
  - 3) визначення суми сплачених прямих податкових платежів підприємства;
  - 4) визначення виробничої програми підприємства.
28. *До внутрішніх користувачів інформації щодо податків належать*:
- 1) державний або акціонерно-комерційні банки;
  - 2) потенційні інвестори;
  - 3) фінансові служби підприємства;
  - 4) кредитори.

29. До вимог, які не відносяться до інформації щодо податкових платіжів, належать:
- 1) систематичність;
  - 2) корисність;
  - 3) динамізм;
  - 4) фактичність.
30. На підприємстві джерелом інформації для податкового менеджменту є:
- 1) дані статистичного збірника по державі загалом;
  - 2) виробнича програма підприємства;
  - 3) план рекламних заходів;
  - 4) бухгалтерський та податковий облік на підприємстві.
31. Верховна Рада України ухвалює:
- 1) укази по різних податкових платежах;
  - 2) декрети;
  - 3) методичні вказівки щодо розрахунку податкових платежів;
  - 4) закони України.
32. Президент України може видавати:
- 1) укази по різних податкових платежах;
  - 2) декрети;
  - 3) методичні вказівки щодо розрахунку податкових платежів;
  - 4) закони України.
33. Кабінет Міністрів має право видавати:
- 1) укази по різних податкових платежах;
  - 2) декрети;
  - 3) методичні вказівки щодо розрахунку податкових платежів;
  - 4) закони України.
34. Граничні ставки по місцевих податкових платежах визначає:
- 1) верховна Рада України;
  - 2) президент України;
  - 3) кабінет Міністрів України;
  - 4) органи місцевого самоврядування.
35. Кінцеві ставки по місцевих податкових платежах визначає:
- 1) верховна Рада України;
  - 2) президент України;
  - 3) кабінет Міністрів України;
  - 4) органи місцевого самоврядування.

36. *Зазначте, яка із складових податкового менеджменту є початковою:*
- 1) регулювання;
  - 2) контроль;
  - 3) аналіз;
  - 4) планування.
37. *Зазначте, яка із складових податкового менеджменту є заключною:*
- 1) регулювання;
  - 2) контроль;
  - 3) аналіз;
  - 4) планування.
38. *На рівні держави змістом податкового аналізу є:*
- 1) дослідження динаміки показників економіки держави за попередній рік;
  - 2) аналіз валового національного продукту за попередній рік;
  - 3) аналіз бюджету держави за попередній рік;
  - 4) аналіз виробничих потужностей держави.
39. *На рівні підприємства змістом податкового аналізу є:*
- 1) визначення динаміки податкових платежів;
  - 2) регулювання податкових платежів;
  - 3) визначення тенденцій, що складаються на підприємстві;
  - 4) визначення чинників, які впливають на податкову політику.
40. *За ознакою “дій” до видів аналізу не належать:*
- 1) ретроспективний;
  - 2) попередній;
  - 3) оперативний;
  - 4) фінансово-економічний.
41. *За ознакою “об’єкти управління” до видів аналізу не належить:*
- 1) соціально-економічний;
  - 2) підсумковий;
  - 3) економіко-екологічний;

- 4) фінансово-економічний.
42. За ознакою “методи вивчення об’єктів” до видів аналізу не належать:
- 1) порівняння;
  - 2) експрес-аналіз;
  - 3) економіко-математичний;
  - 4) маркетинговий.
43. До податкового аналізу не належать:
- 1) вивчення характеру дії економічних законів;
  - 2) оцінка результатів діяльності;
  - 3) розрахунок податкових платежів;
  - 4) визначення резервів зниження податкових платежів.
44. Зазначте, який з етапів проведення податкового аналізу не є таким:
- 1) дослідження податкової системи;
  - 2) визначення показників діяльності підприємства;
  - 3) розрахунок чинників, які впливають на податкові платежі;
  - 4) планування податкових платежів.
45. Традиційним методом аналізу є:
- 1) ланцюгових підстав;
  - 2) індексний метод;
  - 3) абсолютних різниць;
  - 4) порівняння.
46. Методом факторного аналізу є:
- 1) відносних величин;
  - 2) ланцюгових підстав;
  - 3) середніх величин;
  - 4) балансовий.
47. Методом стохастичного аналізу є:
- 1) абсолютних величин;
  - 2) кореляційного аналізу;
  - 3) інтегральний метод;
  - 4) графічний метод.

48. *Зазначте, який рівень податкового планування не є податковим менеджментом:*
- 1) державне планування;
  - 2) галузеве планування;
  - 3) планування місцевих органів влади;
  - 4) планування податкових платежів підприємством.
49. *При державному плануванні податкових платежів проводиться:*
- 1) розрахунок показників збільшення валового національного продукту;
  - 2) розрахунок дохідної частини державного бюджету;
  - 3) розрахунок показників матеріального добробуту населення;
  - 4) розрахунок обсягу експорту товарів на майбутній період.
50. *При плануванні податкових платежів на рівні підприємства проводиться розрахунок:*
- 1) плану виробничої програми;
  - 2) плану реалізації товарів на наступний період;
  - 3) плану витрат підприємства на майбутній період;
  - 4) плану податкових платежів на майбутній рік.
51. *Головною метою державного податкового планування є:*
- 1) зростання матеріального добробуту населення.
  - 2) збільшення валового національного продукту.
  - 3) збільшення виробництва товарів народного споживання.
  - 4) збільшення надходження до дохідної частини бюджету держави.
52. *Головною метою податкового планування на рівні підприємства є:*
- 1) збільшення валового доходу підприємства;
  - 2) зростання матеріального добробуту власників підприємства.
  - 3) оптимізація податкових платежів підприємства.
  - 4) розробка податкового календаря підприємства.
53. *Розробка податкового календаря підприємства передбачає:*
- 1) визначення розміру податкових платежів на майбутній період;
  - 2) розрахунок плану сплати за окремим податковим платежем;

- 3) визначення порядку сплати податкових платежів підприємства;
  - 4) визначення строків сплати всіх податкових платежів підприємству на майбутній період.
54. *Зазначте, який характер оплати податкових платежів на рівні підприємства:*
- 1) вільний;
  - 2) необов'язковий;
  - 3) примусовий;
  - 4) вільний та необов'язковий.
55. *На зростання витрат державного бюджету не впливає:*
- 1) зростання потреб населення регіону;
  - 2) експорт товарів;
  - 3) зростання добробуту населення;
  - 4) зростання загального освітянського рівня.
56. *Загальними показниками ефективності податкової політики є:*
- 1) рівень оподаткування окремих господарських операцій.
  - 2) темпи зростання загального розміру податкових платежів порівняно з попередніми роками.
  - 3) рівень пільгового оподаткування.
  - 4) рівень оподаткування окремих видів діяльності.
57. *Частковими показниками ефективності податкової політики є:*
- 1) темпи зростання загального розміру податкових платежів;
  - 2) рівень пільгового оподаткування;
  - 3) податкомісткість діяльності підприємства;
  - 4) квота податків підприємства.
58. *До рівнів податкового планування не належать:*
- 1) стратегічне;
  - 2) попереднє;
  - 3) поточне;
  - 4) оперативне.
59. *На рівні держави планування податкових платежів проводиться на підставі визначення:*
- 1) доходів населення на майбутній період;
  - 2) витрат держави на майбутній період;

- 3) рівня добробуту населення;
  - 4) плану експорту товарів на майбутній період.
60. *На рівні місцевих органів самоврядування планування податкових платежів проводиться на підставі визначення:*
- 1) доходів населення на майбутній період;
  - 2) витрат держави на майбутній період;
  - 3) рівня добробуту населення;
  - 4) плану експорту товарів на майбутній період.
61. *На рівні підприємства планування податкових платежів проводиться на підставі визначення:*
- 1) законодавчої та нормативної бази держави;
  - 2) витрат підприємства на майбутній період;
  - 3) рівня доходів робітників;
  - 4) плану експорту товарів на майбутній період.
62. *Планування податкових платежів починається:*
- 1) з визначення інформаційної бази податкових платежів;
  - 2) з проведення податкового аналізу підприємства;
  - 3) з контролю податкових платежів підприємства;
  - 4) з розробки заходів щодо виконання плану податкових платежів.
63. *Стратегічне податкове планування проводиться на період:*
- 1) рік і більше;
  - 2) від півроку до одного року;
  - 3) від одного місяця до півроку;
  - 4) до одного місяця.
64. *Оперативне податкове планування проводиться на період:*
- 1) рік і більше;
  - 2) від півроку до одного року;
  - 3) від одного місяця до півроку;
  - 4) до одного місяця.
65. *Поточне податкове планування проводиться на період:*
- 1) рік і більше;
  - 2) від півроку до одного року;
  - 3) від одного місяця до півроку;
  - 4) до одного місяця.

66. *Податковий контроль не можуть здійснювати:*

- 1) державні органи;
- 2) органи, які уповноважені державою;
- 3) аудиторські компанії;
- 4) приватні підприємства.

67. *Метою зовнішнього податкового контролю є:*

- 1) перевірка правильності сплати податкових платежів окремими підприємствами;
- 2) методологічне забезпечення податкових платежів підприємства;
- 3) наявність законодавчої та нормативної документації на підприємстві;
- 4) наявність в підприємстві ліцензій і різних дозволів.

68. *Метою внутрішнього податкового контролю на підприємстві є:*

- 1) перевірка наявності нормативної документації з нарахування податкових платежів;
- 2) запобігання порушенню податкового законодавства держави;
- 3) визначення валового доходу підприємства;
- 4) визначення прибутку підприємства.

69. *Найбільший ефект внутрішнього податкового контролю досягається при проведенні його:*

- 1) працівниками, які займалися плануванням податкових платежів;
- 2) іншими працівниками економічних служб підприємства;
- 3) працівниками виробничого відділу підприємства;
- 4) працівниками кадрової служби підприємства.

70. *Суцільний податковий контроль проводиться не частіше:*

- 1) одного разу на п'ять років;
- 2) одного разу на рік;
- 3) одного разу на півроку;
- 4) одного разу на місяць.

71. *При проведенні суцільного податкового контролю підприємство:*

- 1) попереджається на початку року;
- 2) взагалі не попереджається;
- 3) перевірка проводиться несподівано;
- 4) попереджається за одну добу до початку перевірки.

72. *Зазначте, суб'єктивні причини, які визначають необхідність здійснення податкового контролю:*

- 1) нестабільне податкове законодавство;
- 2) суперечності між законодавчими документами та розробленими методичними вказівками;
- 3) некомпетентність працівників підприємства;
- 4) часті зміни в податковому законодавстві.

73. *Зазначте об'єктивні причини, які визначають необхідність здійснення податкового контролю:*

- 1) ненавмисні помилки працівників, які розраховують податкові платежі;
- 2) некомпетентність працівників підприємства;
- 3) низька податкова дисципліна платників;
- 4) нестабільне податкове законодавство.

74. *Зазначте, які органи контролю за податковими платежами умовно можливо класифікувати як незалежні:*

- 1) пенсійний фонд України;
- 2) фонди соціального страхування;
- 3) органи зайнятості населення;
- 4) аудиторські фірми.

75. *Зазначте, які органи можуть здійснювати контроль і визначаються як уповноважені органи держави:*

- 1) податкові адміністрації всіх рівнів;
- 2) органи прокуратури;
- 3) пенсійний фонд України;
- 4) міністерство внутрішніх справ.

76. *Зазначте, які органи можуть здійснювати контроль податкових платежів і є державними:*

- 1) пенсійний фонд України;
- 2) фонд соціального страхування України;
- 3) акціонерно-комерційні банки;
- 4) органи прокуратури.

77. *Економічними причинами порушень податкового законодавства є:*

- 1) порушення порядку постановки на податковий облік;

- 2) порушення в наданні звітних даних;
- 3) помилкове застосування податкових пільг;
- 4) ухиляння від оподаткування.

78. *Організаційно-технічними причинами порушень податкового законодавства є:*

- 1) приховування від оподаткування прибутку;
- 2) неповне висвітлення обсягів діяльності підприємства;
- 3) порушення строків оплати податків;
- 4) протидія податковим органам при проведенні перевірки.

79. *Методами профілактики правопорушень в оподаткуванні є:*

- 1) накладання штрафів;
- 2) закриття рахунка в банку;
- 3) позбавлення ліцензій на право здійснення будь-якої діяльності;
- 4) відкриття консультаційного центру при податковій адміністрації.

80. *Методами покарання за правопорушенням в оподаткуванні є:*

- 1) методична допомога з боку органів податкової інспекції;
- 2) відкриття консультаційних центру при податковій адміністрації;
- 3) відкриття в пресі рубрик “Питання-відповіді”;
- 4) закриття рахунка в банку.

81. *Найсуровішим покаранням для порушника податкового законодавства є:*

- 1) адміністративне стягнення;
- 2) накладання штрафних санкцій;
- 3) закриття рахунка в банку;
- 4) арешт майна платника податку.

82. *Податкова пільга може надаватися:*

- 1) міністерством внутрішніх справ;
- 2) службою безпеки;
- 3) податковою адміністрацією;
- 4) торгово-промисловою палатою.

83. *Зміст податкової пільги полягає:*

- 1) у наданні дозволу на будь-який вид діяльності;

- 2) у наданні права на відкриття рахунка в банку;
- 3) у наданні права на експорт виробленої продукції;
- 4) у зниженні розміру ставки оподаткування за податковим платежем.

84. *Податкова пільга може надаватися на строк:*

- 1) до одного місяця;
- 2) до півроку;
- 3) до року;
- 4) на будь-який термін.

85. *Зазначте принципи надання пільг:*

- 1) рівномірність надання;
- 2) обов'язковість надання;
- 3) вільний характер застосування;
- 4) спрямованість надання.

86. *Зазначте принципи надання пільг щодо оподаткування:*

- 1) необов'язковість надання пільг;
- 2) вибірковий характер надання;
- 3) адміністративно-командний характер надання;
- 4) нецільовий характер.

87. *До умовно прямих пільг щодо податків належать:*

- 1) пільги за окремими видами діяльності;
- 2) встановлення неоподаткованого мінімуму доходів громадян;
- 3) пільги при реалізації окремих видів товарів;
- 4) пільги за окремими видами витрат підприємства.

88. *Умовно-непрямими пільгами щодо податків є:*

- 1) зниження ставок оподаткування щодо окремих податків;
- 2) надання підприємству податкового кредиту;
- 3) пільги щодо окремих видів податків;
- 4) повне звільнення від оплати податків.

89. *Зазначте, яку відповідальність покладено на суб'єкта оподаткування:*

- 1) громадсько-правову;
- 2) фінансову;
- 3) кримінальну;
- 4) морально-етичну.

90. *Пільгові умови оподаткування діють:*

- 1) у вільній економічній зоні країни;
- 2) в архітектурно-історичній зоні;
- 3) в екологічній зоні;
- 4) у заказниках держави.

91. *Вільна економічна зона країни відкривається з метою:*

- 1) надання пільг з оподаткування;
- 2) залучення додаткових коштів для розвитку території зони;
- 3) покращання матеріального добробуту населення держави;
- 4) розвитку експорту країни.

92. *Податкові пільги мають визначатися в таких документах:*

- 1) законах про податкові платежі країни;
- 2) методичних вказівках по розрахунку податкових платежів;
- 3) різних нормативно-правових документах;
- 4) постановвах Кабінету Міністрів України.

93. *Податкова пільга надається з метою:*

- 1) збільшення витрат підприємства;
- 2) збільшення надходження коштів до державного бюджету;
- 3) зменшення валових доходів підприємства;
- 4) стимулювання розвитку напряму діяльності підприємства.

94. *Оптимізація податкових платежів здійснюється з метою:*

- 1) збільшення валових доходів підприємства;
- 2) зменшення валових доходів підприємства;
- 3) збільшення продуктивності праці робітників;
- 4) зменшення сплати податкових платежів підприємства.

95. *Економічними методами податкового регулювання є:*

- 1) скасування дії ліцензії на вид діяльності;
- 2) встановлення єдиної ставки оподаткування для всіх платників податкових платежів;
- 3) уведення додаткових податкових платежів;
- 4) надання пільг по окремих податкових платежах.

96. *Адміністративно-командними методами податкового регулювання є:*

- 1) надання пільг по податкових платежах;

- 2) надання податкового кредиту платнику податкового платежу;
  - 3) скасування пільг по податкових платежах;
  - 4) зменшення ставки оподаткування.
97. *Зазначте, за яких умов досягається найбільший ефект податкової політики на рівні підприємства:*
- 1) коли вона проводиться в ручному режимі;
  - 2) коли застосовуються засоби масової інформації;
  - 3) коли залучаються працівники податкових адміністрацій;
  - 4) коли застосовується електронно-обчислювальна техніка.
98. *Серед непрямих податкових платежів в Україні найбільшу питому вагу в дохідній частині бюджету займають:*
- 1) акцизний збір.
  - 2) мито.
  - 3) податок на додану вартість.
  - 4) прибутковий податок.
99. *Серед усіх прямих податкових платежів у державному бюджеті України займає:*
- 1) податок на додану вартість;
  - 2) податок з доходів фізичних осіб;
  - 3) комунальний податок;
  - 4) податок на рекламу.
100. *Регулювання чинних в Україні законів з питань оподаткування може здійснювати:*
- 1) верховна Рада України;
  - 2) президент України;
  - 3) кабінет Міністрів України;
  - 4) місцеві органи самоврядування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Законодавча і нормативна

1. *Конституція України*. — К.: Просвіта, 1996. — 80 с.
2. *Закон України “Про державну податкову службу в Україні”* від 04.12.90 № 509-ХІІ в ред. Закону від 24.12.93 № 3813-ХІІ із змін. та допов.
3. *Закон України “Про систему оподаткування”* від 25.06.91 № 1251-ХІІ в ред. Закону від 18.02.97 № 77/97-ВР із змін. та допов.
4. *Закон України “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів”* від 11.12.91. № 1963-ХІІ в ред. Закону від 18.02.97 № 75/97-ВР із змін. та допов.
5. *Закон України “Про Єдиний митний тариф”* від 05.02.92 № 2097-ХІІ зі змін. та допов.
6. *Закон України “Про плату за землю”* від 03.07.92 № 2535-ХІІ в ред. Закону від 19.09.96 № 378/96-ВР із змін. та допов.
7. *Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”* від 28.12.94 № 334/94-ВР в ред. Закону від 22.05.97 № 283/97-ВР із змін. та допов.
8. *Закон України “Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби”* від 15.09.95 № 329/95-ВР із змін. та допов.
9. *Закон України “Про ставки акцизного збору на тютюнові вироби”* від 06.02.96 № 30/96-ВР із змін. та допов.
10. *Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності”* від 23.03.96 № 98/96-ВР із змін. та допов.
11. *Закон України “Про ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої”* від 07.05.96 № 178/96-ВР із змін. та допов.
12. *Закон України “Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі транспортні засоби”* від 24.05.96 № 216/96-ВР із змін. та допов.
13. *Закон України “Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)”* від 11.07.96 № 313/96-ВР із змін. та допов.
14. *Закон України “Про податок на додану вартість”* від 03.04.97 № 168/97-ВР із змін. та допов.
15. *Закон України “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування”* від 26.06.97 № 400/97-ВР із змін. та допов.
16. *Закон України “Про фіксований сільськогосподарський податок”* від 17.12.98 № 320-ХІV із змін. та допов.

17. *Закон України “Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства” від 09.04.99 № 587-XIV із змін. та допов.*
18. *Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” від 23.09.99 № 1105- XIV із змін. та допов.*
19. *Закон України “Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України” від 04.11.99 № 1212-XIV в ред. Закону від 12.07.01 № 2659- XIV.*
20. *Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.00 № 1533-III із змін. та допов.*
21. *Закон України “Про радіочастотний ресурс України” від 01.06.00 № 1770-III із змін. та допов.*
22. *Закон України “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами” від 21.12.00 № 2181-III із змін. та допов.*
23. *Закон України “Про розмір внесків на деякі види загальнообов’язкового державного соціального страхування” від 11.01.01 № 2213-III із змін. та допов.*
24. *Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням” від 18.01.01 № 2240-III із змін. та допов.*
25. *Закон України “Про Митний тариф України” від 05.04.01 № 2371-III із змін. та допов.*
26. *Закон України “Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб” від 20.09.01 № 2740-III.*
27. *Закон України “Про податок на доходи фізичних осіб” від 22.05.03 № 889-IV.*
28. *Указ Президента України “Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб’єктів малого підприємництва” від 03.07.98 № 727/98 в ред. Указу від 28.06.99 № 746/99.*
29. *Послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2002 році”. — К.: Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2003. — 478 с.*

30. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про прибутковий податок з громадян” від 26.12.1992 № 13-92 із змін. та допов.
31. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про акцизний збір” від 26.12.92 № 18-92 із змін. та допов.
32. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про державне мито” від 21.01.93р № 7-93 із змін. та допов.
33. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про податок на промисел” від 17.03.93 № 24-93 із змін. та допов.
34. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про місцеві податки і збори” від 20.05.93 № 56-93 із змін. та допов.
35. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження базових нормативів плати за користування надрами для видобування корисних копалин та Порядку справляння плати за користування надрами для видобування корисних копалин” від 12.09.97 № 1014.
36. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку справляння збору за спеціальне використання лісових ресурсів та користування земельними ділянками лісового фонду” від 06.07.98 № 1012.
37. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок коштів державного бюджету, та його справляння” від 29.01.99 № 115.
38. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за забруднення навколишнього природного середовища і справляння цього збору” від 01.03.99 № 303.
39. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження нормативів збору за спеціальне використання водних ресурсів і збору за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту” від 18.05.99 № 836.
40. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку справляння збору та використання коштів на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства” від 29.06.99 № 1170.
41. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку справляння збору за спеціальне використання водних ресурсів та збору за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту” від 16.08.99 № 1494.

42. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про ставки щомісячних зборів за використання радіочастотного ресурсу України” від 31.01.01 № 77.
43. *Інструкція* про прибутковий податок з громадян: затв. наказом ГДПІ України від 21 квітня 1993р № 12-92 із змінами та допов.
44. *Інструкція* про порядок обчислення та справляння державного мита: Затв. наказом ГДПІ від 22.04.93 № 15.
45. *Інструкція* про порядок ведення органами державної податкової служби оперативного обліку податків і зборів (обов’язкових платежів), що надходять до бюджетів та до державних цільових фондів: Затв. наказом ГДПІ від 12.05.94 № 37 в ред. наказу ДПА України від 03.09.01 № 342.
46. *Інструкція* про порядок обчислення і справляння платежів за користування надрами для видобутку корисних копалин: затв. спільним наказом Мінекобезпеки України, ДПА України, Міністерства праці та соціальної політики України, Держкомгеології України від 30.12.97 № 207/472/51/157.
47. *Інструкція* про порядок обліку платників податків: затв. наказом ДПА України від 19.02.98р. № 80 із змін, та допов.
48. *Інструкція* про порядок справляння збору за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок коштів державного бюджету: затв. спільним наказом Держкомгеології України і ДПА України від 23.06.99 № 105/309.
49. *Інструкція* про порядок обчислення і сплати збору за забруднення навколишнього природного середовища і справляння цього збору: Затв. спільним наказом Мінекобезпеки України і ДПА України від 19.07.99 № 162/379.
50. *Інструкція* про порядок обчислення і справляння збору за спеціальне використання прісних водних ресурсів і збору за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту: Затв. спільним наказом Міністерства фінансів України, ДПАУ, Мінекономіки, Мінекобезпеки України від 01.10.99 № 231/539/118/219.
51. *Інструкція* про порядок нарахування та погашення пені: Затв. наказом ДПА України від 01.03.01 № 77.
52. *Інструкція* про порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій органами державної податкової служби: Затв. наказом ДПА України від 17.03.01 № 110.

53. *Про затвердження форми податкової декларації та Порядку її заповнення і подання:* Наказ ДПА України від 30.05.97 № 166 із змін. та допов.
54. *Про затвердження форми декларації з податку на прибуток підприємства та Порядку її складання:* Наказ ДПА України від 29.03.03 № 143.
55. *Про затвердження форм Розрахунку суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, Довідки до уточненого Розрахунку та Порядку їх заповнення і подання до органу державної податкової служби:* Наказ ДПА України від 17.09.01 № 373.
56. *Положення про порядок нарахування, терміни сплати і подання розрахунку акцизного збору:* Затв. Наказом ДПА України від 19.03.01 № 111.
57. *Про затвердження форм Зведеного розрахунку земельного податку, Довідки до уточненого Розрахунку та Порядку їх подання до органу державної податкової служби:* Наказ ДПА України від 26.10.01 № 434.
58. *Про затвердження форми звіту про суму нарахованого збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства та Порядку його заповнення і подання, а також форми довідки про суми зазначеного збору:* Наказ ДПА України від 28.03.02 № 133.

Основна

59. *Азаров М. Я., Кольга В. Д., Онищенко В. А.* Все про податки: Довідник. — К.: Експерт-Про, 2000. — 492 с.
60. *Білик М. Д., Золотько І. А.* Податкова система України: Метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2000. — 192 с.
61. *Василик О. Д.* Державні фінанси України. — К.: Вища шк., 1997. — 384 с.
62. *Величко О., Дмитренко І.* Іноземний досвід реформування податкової системи // Економіст. — 1998. — № 7–9. — С. 120–123.
63. *Глухов В. В., Дольдэ И. В.* Налоги: теория и практика. — СПб.: Спец. лит., 1996. — 285 с.
64. *Джеффри Д. Сакс, Феліпе Лорен Б.* Макроэкономика. Глобальный подход. — М.: Дело, 1996. — 224 с.
65. *Дикань Л. В.* Налогообложение. — Харьков: Консум, 1996. — 428 с.
66. *Загородний В. П.* Налоги и налоговый контроль в Украине. — К.: А.С.К., 2000. — 639 с.

67. *Загородній А. Г., Єлісєєв А. В.* Податки та податкове планування підприємницької діяльності. Львів: Центр Бізнес-Сервісу, 2003. — 152.
68. *Захожай В. Б., Литвиненко Я. В., Захожай К. В., Литвиненко Р. Я.* Система оподаткування та податкова політика. — К.: Центр наук. літ-ри. — 2006. — 468 с.
69. *Калмыков Ю.* Налоговая система Франции // Экон. газ. — 1989. — № 41.
70. *Карпов В. В.* Устранение двойного налогообложения. — М.: Экономика и финансы, 1997. — 800 с.
71. *Караваева И. В.* Налоговое регулирование рыночной экономики. — М.: ЮНИТИ 2000. — 215 с.
72. *Конрад Ю., Лукина И.* Налоговая политика в Украине: подходы и перспективы // Экономика Украины. — 1996. — № 11.
73. *Кордюкова И. А., Чернобай А. В.* Теоретические и прикладные аспекты развития и управления налогообложением / Донецкая госакадемия управления. — Донецк, 2001. — 124 с.
74. *Крисоватий А. І., Кізіма А. Я.* Податковий менеджмент. — Тернопіль: Карт-бланш 2004. — 304 с.
75. *Кудрова Б. В.* Основные черты консервативного поворота в государственном регулировании экономики США // Изв. АН СРСР. — 1998. — № 4.
76. *Куцин М. А. та ін.* Сучасна теорія та практика оподаткування. — Харків: Прапор, 2001. — 512 с.
77. *Кучерявенко М. В.* Налоговое право. — Харьков: Консул, 1997. — 482 с.
78. *Литвиненко Я. В.* Податкова політика. — К.: МАУП, 2003. — 224 с.
79. *Мала українсько-російська енциклопедія з податків: Підприємництво. Економіка. Митниця. Податки. Фінанси. Банки. Право / В. Жадько (упоряд).* — К.: ПП “Павлушка”, 2000. — 736 с.
80. *Мельник Д. Ю.* Налоговый менеджмент. — М.: Финансы и статистика. — 1999. — 352 с.
81. *Мещерякова О.* Налоговые системы развитых стран мира: Справ. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 240 с.
82. *Миллер О.* Теория предложения и налоговая политика США // МЭиМО. — 1989. — № 7.

83. *Миляков Н. В.* Налоги и налогообложение: Курс лекций. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 348 с.
84. *Налоги* / В. В. Бураковский, В. Я. Кармазин и др. — Днепропетровск: Пороги, 1998. — 612 с.
85. *Налоги: Учеб. пособие* / Под ред. Д. Г. Черника. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 400 с.
86. *Нечай Н. В.* Нариси з історії оподаткування. — К.: Вісник податкової служби України. — 2002. — 144 с.
87. *Никитин С., Глазова Е., Степанова М.* Налоги в странах рыночной экономики и в России // МЭиМО. — 1996. — № 4.
88. *Опарін В. М.* Фінанси (загальна теорія): Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 1999. — 164 с.
89. *Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За заг. ред. М. Я. Азарова.* — К.: ДІЯ, 2000. — 320 с.
90. *Податкова система України / За ред. В. М. Федосова.* — К.: Либідь, 1994. — 464 с.
91. *Пушкарева В. М.* История финансовой мысли и политики налогов. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 192 с.
92. *Рева Т. М.* Податковий менеджмент. — К.: Центр навчальної літери, 2003. — 282 с.
93. *Рис И.* Роль налогов в условиях современного государственно-монополистического капитализма // Обор. информ. — М., 1986. (НИФИ. — Вып. 2).
94. *Соколовська А. М.* Податкова система України: теорія та практика становлення. — К.: НДФІ, 2001. — 372 с.
95. *Соколовська А. М.* Податкова система держави: теорія та практика становлення. — К.: Знання. — Прес, 2004. — 454 с.
96. *Суторміна В. М., Федосов В. М., Андрущенко В. Л.* Держава — податки — бізнес. — К.: Либідь, 1992. — 328 с.
97. *Фінансове право: Підручник / За ред. Л. К. Воронової.* — Х.: Консул, 1998. — 496 с.
98. *Черник Д. Г., Починок А. П., Морозов В. П.* Основы налоговой системы: Учеб. для вузов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. — 511 с.
99. *Черник Д. Г.* Налоги в рыночной экономике. — М.: Финансы. ЮНИТИ, 1997. — 384 с.

100. *Шаблиста Л. М.* Податки як засіб структурної перебудови економіки. — К.: Інститут економіки НАН України, 2000. — 218 с.
101. *Юткина Т. Ф.* Налоги и налогообложение: Учебник. — М.: ИНФРА-М, 1998. — 495 с.
102. *Якушик І. Д. Литвиненко Я. В.* Податки в країнах світу. — К.: МП “Леся”. — 2005. — 480 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Зміст дисципліни “Податкова система та податкова політика”	4
Плани семінарських занять за темами	9
Збірник завдань з дисципліни “Податкова система та податкова політика”.....	12
Контрольні питання за темами дисципліни	44
Контрольні завдання для самостійної роботи	48
Питання для самоконтролю	50
Тести для перевірки знань студентів з дисципліни “Податкова система та податкова політика”.....	54
Список літератури.....	71

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Л. В. Логвиненко*
Комп’ютерне верстання *Н. М. Музиченко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3548

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП